

Одлука којом се доноси Закон о изменама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине

Бр. 17/24

Користећи се овлашћењима која су високом представнику дата чланом V Анекса 10 (Споразум о цивилној имплементацији Мировног уговора) Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Општи оквирни споразум), према којем је високи представник коначни ауторитет за тумачење наведеног Споразума о цивилној имплементацији Мировног уговора, и чланом II.1.(д) претходно наведеног Споразума, који од високог представника захтијева да олакша рјешавање било којих потешкоћа које се појаве у вези са цивилном имплементацијом Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини;

Позивајући се на став XI.2 Закључака Конференције за имплементацију мира одржане у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Савјет за имплементацију мира поздравио намјеру високог представника да употреби свој коначни ауторитет у земљи у вези с тумачењем Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора, како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме у складу с горе наведеним, “доношењем обавезујућих одлука, када то оцијени неопходним”, о одређеним питањима, укључујући и (према тачки (ц) става XI.2) “мјере којима се осигурува имплементација Мировног споразума на цијелој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета”;

Позивајући се такође на став 4 Резолуције 1174 (1998) Савјета безбједности Уједињених нација од 15. јуна 1998. године, према

којем Савјет безбједности, у складу с поглављем VII Повеље Уједињених нација „...понавља да је високи представник коначни ауторитет за тумачење Анекса 10 о цивилној имплементацији Мировног уговора и да у случају спора може давати своја тумачења и препоруке, те доносити обавезујуће одлуке, како год оцијени да је неопходно, о питањима која је образложио Савјет за имплементацију мира у Бону 9. и 10. децембра 1997. године”;

Напомињући да се Уставом Босне и Херцеговине утврђује да је Босна и Херцеговина демократска држава која функционише у складу са законом и на основу слободних и демократских избора;

Имајући у виду истакнуто мјесто које избори имају према Општем оквирном споразуму за мир и потребу да се осигура да локални избори у октобру 2024. године буду слободни, праведни и демократски;

Поново потврђујући да грађанима Босне и Херцеговине мора бити омогућено да остварују своја демократска права на слободним, праведним и демократским изборима и да услови за такве изборе постоје упркос немогућности да њихови политички лидери постигну компромис по питању изборне реформе;

Увјерен у потребу да се осигурају минимални стандарди интегритета јавних службеника у земљи у којој је повјерење јавности у институције крхко и додатно нарушено када лица осуђена за злочин геноцида, злочин против човјечности и ратне злочине могу бити именована или изабрана у те институције и **узимајући у обзир** чињеницу да је то од посебног значаја за жртве и помирење које је од највеће важности за сваки истински напредак друштва у цјелини, узимајући притом у обзир и извјештај специјалног извјестиоца УН-а, од 18. јула 2022. године, о промовисању истине, остваривању правде, репарацији и гаранцијама о непонављању трагичних догађаја, у којем је препоручено вођење и побољшање процеса провјере како би се осигурало да јавне институције не запошљавају, нити дозвољавају да се лица осуђена или оптужена за ратне злочине кандидују на јавне функције.

Вођен потребом за јачањем интегритета избора и унапређења управљања изборним процесом на транспарентан начин, пружањем могућности Централној изборној комисији БиХ да ефикасно проведе изборе и примијени највише могуће стандарде, а све у циљу да се Изборни закон усклади с межународним стандардима и добром праксом за демократске изборе према препорукама Канцеларије за демократске институције и људска права при мисији ОЕБС-а (ОДИХР) и према ономе што је наглашено у Мишљењу Европске комисије о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ;

Присјећајући се напора Европске уније и Сједињених Америчких Држава да омогуће постизање договора о изборној реформи током 2021. и 2022. године, којим би се приступило рјешавању питања везаних за одлуке Европског суда за људска права и Уставног суда БиХ, као и недостатака у вези с интегритетом изборног процеса које су уочиле межународне институције, између осталих и Канцеларија за демократске институције и људска права при мисији ОЕБС-а, односно Венецијанска комисија Вијећа Европе (Неумски процес);

Изражавајући жаљење због тога што, упркос високом нивоу сагласности између њих, политичке партије ипак нису могле искористити тај процес за постизање договора у вези с изборним реформама предвиђеним у Мишљењу Европске комисије о захтјеву за чланство Босне и Херцеговине и што су ове странке одлучиле искористити своје несугласице у вези с другим потребним реформама да спријече усвајање мјера које су, у случају њиховог усвајања, могле помоћи враћању повјерења грађана у демократски процес;

Свестан поновљених препорука Канцеларије за демократске институције и људска права при ОЕБС-у, односно ГРЕЦО-а и Венецијанске комисије Савјета Европе од 2008. године те чињенице да већина препорука које налажу измене у легислативи и даље нису реализоване;

Напомињући да је Управни одбор Савјета за имплементацију мира (ПИЦ) више пута позивао на усвајање измена и допуна Изборног

закона БиХ које би слиједиле ове препоруке;

Напомињући такође да је Управни одбор Савјета за имплементацију мира на свом састанку одржаном 5-6. децембра 2023. године изразио жаљење „што одредбе које се односе на изборни интегритет у Изборном закону БиХ још увијек нису измијењене у складу с међународним стандардима и позитивним примјерима из праксе према препорукама ОЕБС-а/ОДИХР-а, ГРЕЦО-а и Венецијанске комисије и (...) позвао власти БиХ да овај задатак заврше што је прије могуће како би се омогућило да локални избори у октобру 2024. године буду одржани у условима побољшане транспарентности и интегритета избора“ и нагласио да су “слободни и поштени избори неопходни за функционалну демократију”;

Напомињући да је група политичких партија одлучила поднијети у процедуру усвајања приједлог пакета измена и допуна Изборног закона припремљен током Неумског процеса у циљу рјешавања питања интегритета изборног процеса, за који је обустављен законодавни поступак на Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине 7. јуна 2022. године;

Одлучан да осигурам одговарајуће консултације с институцијама надлежним за процесе описане у Изборном закону БиХ и да се побринем да се Централној изборној комисији БиХ обезбиједе сви ресурси потребни за правовремено провођење Локалних избора у октобру 2024. године;

Изражавајући жаљење што су протекле изборе обиљежиле бројне тврђење о преварама и неправилностима, од којих се многе непосредно или посредно односе на питања истакнута у препорукама Канцеларије за демократске институције и људска права ОЕБС-а, те да такве тврђење имају непосредан негативан утицај на кредитабилитет изборног процеса и повјерење које грађани имају у своје демократске институције;

Истичући посебно и сам метод именовања чланова органа задужених за спровођење избора као и начин на који се избори

проводе на сам дан избора;

Узимајући у обзир препоруку Комисије Европске уније од 8. новембра 2023. Савјету ЕУ да отвори приступне преговоре са БиХ, након што се постигне неопходан степен усклађености с критеријима за чланство;

Такође узимајући у обзир закључке Савјета ЕУ од 14. децембра 2023. у којима се позива на отварање преговора с Босном и Херцеговином, након што се постигне потребан степен усклађености с критеријима за чланство и Комисија се позива да до марта изда саопштење у погледу доношења такве одлуке;

Уважавајући закључке Савјета Европске уније у којима се наводи да "надовезујући се на препоруку Европске комисије од 12. марта 2024. године, Европски савјет одлучује да отвори приступне преговоре с Босном и Херцеговином" и да "Европски савјет с тим у вези позива Комисију да усвоји преговарачки оквир с циљем да га Савјет усвоји након што буду предузети сви релевантни кораци утврђени у препоруци Комисије од 12. октобра 2022.".

Увјерен да Босна и Херцеговина може испунити указано повјерење у свом ангажману усмјереном на евроатлантске интеграције искључиво са институцијама које поступају у складу с критеријима из Копенхагена, које је поставио Савјет ЕУ 1993. године;

Подсећајући на моју изјаву од 19. децембра 2023. године, у којој позивам на усвајање пакета измјена и допуна Изборног закона БиХ којима се јача интегритет изборног процеса у најкраћем могућем року и најављујујем своју спремност да супституирати домаће институције БиХ како би подржао демократију и европске интеграције;

Подсећајући такође да сам од децембра протекле године у више наврата истицао да је осигуравање интегритета избора од суштинског значаја за стварање стабилног и сигурног политичког окружења погодног за даљи развој и напредак земље и да је

интегритет избора од темељног значаја за изградњу повјерења и вјеровања у политички систем;

Имајући стога на уму захтјев да се успостави равнотежа између потребе да се осигура да ће Изборни закон Босне и Херцеговине задовољити све међународне стандарде и потребе да се Парламентарној скупштини БиХ пружи још једна прилика да усвоји неопходне измене и допуне Изборног закона БиХ у року који ће омогућити да се ове измене и допуне примјењују на Локалне изборе 2024. године;

Изражавајући жаљење због тога што су многе странке на власти у Босни и Херцеговини до сада своје краткорочне изборне интересе стављале испред интереса земље у цјелини и њених грађана и **потврђујући** потребу да се врати повјерење бирача у изборни процес уместо да политичке партије јачају своју контролу над овим процесом;

Увјeren да је потребно хитно повратити кредитабилитет изборног и демократског процеса и да изборно законодавство мора омогућити бирачима да своје жеље слободно искажу и да се бирачи морају увјерити да се истину уважава њихов глас;

Увјeren стога да, упркос чињеници да је одабир изборног система прерогатив изабраних представника, стандарди за провођење избора морају бити усклађени с препорукама међународних институција ради остварења демократије;

Констатујући да су неке од ових препорука дате прије више од десет година и да се стога морају неодложно узети у обзир како би се испуниле обавезе које према бирачима имају избрани представници;

Констатујући такође да је цивилно друштво од Парламентарне скупштине БиХ досљедно тражило да усвоји измене и допуне Изборног закона БиХ којима се рјешавају недостаци чије постојање су установили Канцеларија за демократске институције и људска права ОЕБС-а и друге организације;

Инсистирајући на потреби да Парламентарна скупштина БиХ настави с реализацијом препорука датих у вези с Изборним законом БиХ те да су измјене и допуне које су саставни дио ове Одлуке привремене природе и да могу бити предмет накнадних измјена и допуна од стране Парламентарне скупштине БиХ с циљем инкорпорисања демократских стандарда;

Узимајући у обзир и имајући у виду све претходно наведено, високи представник овим доноси следећу одлуку:

ОДЛУКА

којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине

- Одлука о доношењу Закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине ступа на снагу одмах и одмах се објављује на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника и у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине".
- Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине, који чини саставни дио ове Одлуке, ступа на снагу на начин предвиђен чланом 114. наведеног закона, на привременом основу, све док га Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине не усвоји у истом облику, или док га Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине не усвоји уз измјене и допуне.

Сарајево, 26. марта 2024.

Кристијан Шмит

Високи представник

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БОСНЕ И НЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Изборном закону Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне

и Херцеговине", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 и 67/22), у Поглављу 1 (ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ), члан 1.1а, иза тачке 1) додаје се нова тачка 2), која гласи:

„2) „Извршна функција“ подразумијева члана Предсједништва Босне и Херцеговине, члана Савјета министара Босне и Херцеговине и њихове замјенике, предсједника и потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине, предсједника и потпредсједника Републике Српске, члана Владе Федерације Босне и Херцеговине, укључујући премијера, члана Владе Републике Српске, укључујући предсједника Владе, члана Владе Брчко Дистрикта БиХ, члана владе кантона, градоначелника, замјеника градоначелника, начелника општине и замјеника начелника општине.“

Досадашње тачке 2) до 5) постају тачке 3) до 6).

Досадашња тачка 6), која постаје тачка 7), мијења се и гласи:

“7) „Изборна кампања“ су радње и поступци у периоду који почиње 30 дана прије дана одржавања избора и завршава се наступањем почетка периода од двадесет четири (24) часа прије отварања бирачких мјеста, током којег политички субјект на законом утврђен начин упознаје бираче и јавност са својим програмима и кандидатима за предстојеће изборе.”

Иза досадашње тачке 6), која постаје тачка 7), додају се нове тачке 8) и 9), које гласе:

“8) „Преурађена изборна кампања“ је сваки облик радњи из кампање које предузимају политички субјекти у периоду од расписивања избора до периода званичног почетка изборне кампање.

9) „Пребивалиште“ је општина, град или дистрикт у којем се држављанин настани с намјером да тамо стално живи. ”

Досадашња тачка 7), која постаје тачка 10), мијења се и гласи

„10) „Компензациони мандат“ је мандат који служи за компензацију недовољне пропорционалности, а која настаје сабирањем резултата за поједине вишечлане изборне јединице;“

Иза досадашње тачке 7), која постаје тачка 10), додају се нове тачке 11) и 12), које гласе:

“11) „Кандидатска листа“ је листа коју подносе политички субјекти и коју овјерава Централна изборна комисија БиХ за учешће на изборима.

12) „Кандидатска листа за компензационе мандате“ је листа коју подносе политички субјекти с које се додјељује компензациони мандат према редослиједу кандидата на листи, а која се подноси након овјере редовне листе.”

Досадашња тачка 8), која постаје тачка 13), мијења се и гласи:

“13) „Припадник националне мањине“ је држављанин Босне и Херцеговине који потпада под дефиницију садржану у Закону о заштити права националних мањина („Службени гласник БиХ“, бр. 12/03, 76/05 и 93/08).”

Досадашње тачке 9) до 15) постају тачке 14) до 20).

Иза досадашње тачке 15), која постаје тачка 20), додаје се нова тачка 21), која гласи:

“21) „Општинска изборна комисија“ је изборна комисија која се односи на основну изборну јединицу из става (1), тачка 3), алинеја а) овог члана.”

Досадашње тачке 16) до 21) постају тачке 22) до 27).

Иза досадашње тачке 21), која постаје тачка 27), додају се нове тачке 28) до 33), које гласе:

“28) „Изборне технологије“ су скуп информационо-комуникационих програма, информационо комуникационих уређаја, метода и поступака, као и друга техничка опрема која се користи у

изборном процесу, које могу укључивати, између осталог: опрему за електронско преbroјавање гласачких листића, опрему за електронску идентификацију бирача, опрему за видео надзор и снимање надзорних видео снимака на бирачким мјестима и центрима за бројање, итд., али неће укључивати опрему за електронско гласање.

29) „*Непотврђени гласачки листић*“ је гласачки листић идентичног дизајна и садржаја као и обичан гласачки листић који се након гласања ставља у посебну коверту и који се не преbroјава на редовном бирачком мјесту, већ се броји у центру за бројање након провјере бирачког права.

30) „*Изборни материјал*“ је материјал који се користи на бирачком мјесту и дијели се на осјетљиви и неосјетљиви материјал.

31) „*Злоупotreba дјеце у политичке сврхе*“ је укључивање дјетета у активности које могу бити повезане с политичким заговарањем или промоцијом”.

(32) „*Донације и прилози*“ су повремене или редовне уплате или прилози којима физичка или правна лица дају новац политичком субјекту у износу већем од износа чланарине, као и пружање услуга или давање производа политичком субјекту без накнаде.

(33) „*Трошкови изборне кампање*“ обухватају све трошкове настале у сврху јавног представљања учесника и њихових изборних програма на изборима и позивања бирача да гласају за њих, што укључује између осталог: организовање и одржавање скупова, промоцију, продукцију и дистрибуцију рекламног материјала, брошура и сличних материјала, политичко оглашавање, медије, маркетинг, односе с јавношћу и консултантске услуге, извођење обука за страначке активности као и друге активности чија је сврха недвосмислено повезана с изборном кампањом.“

Члан 2.

у члану 1.2а, ставу (6), прије ријечи: „Укупан износ средстава“, додаје се сљедећа реченица: „Буџетска средства неопходна за финансирање избора исплаћују се у вријеме и у износима које одреди орган надлежан за провођење избора“.

Члан 3.

Испред досадашњег члана 1.2.б, који постаје члан 1.2ц, додаје се нови члан 1.2.б, који гласи:

„Члан 1.2.б

(1) Изузетно од одредбе члана 6. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија БиХ може поднијети буџетски захтјев у складу с чланом 1.2. овог закона, који прелази износ горње границе расхода коју утврђује Министарство финансија и трезора БиХ, уколико је такав захтјев у складу с одобреним Правилником о унутрашњој организацији, потребним ангажовањем ванског особља и увођењем изборних технологија.

(2) Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине може дати своје мишљење о буџетском захтјеву Централне изборне комисије БиХ, без могућности његове измене, осим у случају када је буџет Централне изборне комисије БиХ у супротности с преузетим обавезама о ограничењима расхода и/или потрошње по основу закључених међународних уговора, или када нацрт буџета доводи до буџетске неравнотеже чије би уравнотежење довело до умањења нацрта буџета било којег другог буџетског корисника, појединачно или линеарно на збирном нивоу.“

Члан 4.

У члану 1.3 иза ријечи „слободних“ додају се ријечи: „и периодичних“.

Члан 5.

Иза члана 1.7а додаје се нови члан 1.7б, који гласи:

„Члан 1.76

Ниједно лице које је осуђено од стране било којег међународног или домаћег суда за злочин геноцида, злочине против човјечности или ратне злочине не може се кандидовати на изборима нити обављати било коју изборну, именовану или другу функцију.“

Члан 6.

У члану 1.8, став (1) мијења се и гласи:

„(1) Судије редовних и уставних судова, тужиоци и њихови замјеници, правобранари и њихови замјеници, омбудсмени и њихови замјеници, нотари, полицијски службеници, државни службеници, генерални ревизори и замјеници генералног ревизора у институцијама у Босни и Херцеговини и гувернер и вицегувернери Централне банке Босне и Херцеговине, припадници Оружаних снага Босне и Херцеговине, припадници Обавјештајно-сигурносне агенције Босне и Херцеговине, као и дипломатски и конзуларни представници Босне и Херцеговине у иностранству, који имају дипломатски статус у складу с Бечком конвенцијом о дипломатским односима из 1961. године, могу се кандидовати за јавну изборну функцију само ако претходно поднесу оставку на свој положај или поступе у складу са законима којима се регулише њихов статус. Ако Централна изборна комисија БиХ утврди да лице из овог става није поднијело оставку на положај или није поступило у складу са законом којим се регулише његов статус у периоду од овјере кандидатуре до штампања гласачких листића, уклониће се име овог лица с овјерених кандидатских листи, а ако се исто утврди након штампања гласачких листића, таквом лицу неће бити додијељен мандат ако га освоји. У поступку утврђивања ових чињеничних околности, институције су дужне доставити податке из евиденције кандидата на захтјев Централне изборне комисије БиХ, а кандидати су дужни доставити доказ да су ријешили свој статус.“

У ставу (4) иза ријечи: „у извршним органима власти“ бришу се

зарез и ријечи: „осим у периоду док се не конституирају извршни органи власти изабрани на редовним изборима у истом изборном циклусу“.

Став (6) брише се.

Члан 7.

Иза члана 1.8 додају се нови чланови 1.8а, 1.8б и 1.8с, који гласе:

„Члан 1.8а

(1) Лице које је изабрано у законодавни орган било којег нивоа власти у Босни и Херцеговини може обављати извршну функцију за вријеме трајања његовог мандата. За вријеме обављања његове извршне функције мандат лица у законодавном органу остаје у мировању.

(2) Лице које је изабрано у законодавни орган на било којем нивоу власти у Босни и Херцеговини, а на основу претходног мандата обавља извршну функцију и одлучи да је настави, дужно је да свој мандат у законодавном органу стави у мировање прије конституирајуће сједнице законодавног органа у који је изабрано док се друго лице не именује на исту извршну функцију или док не поднесе оставку.

(3) У периоду у којем мандат мирује, мандат се додјељује сљедећем кандидату са исте листе са које је изабрано лице с мандатом у мировању.

(4) Мандат лица у Дому народа Федерације Босне и Херцеговине ће, према одредбама овог члана, такође остати у мировању у случају када његов мандат у кантоналној скупштини остаје у мировању.

(5) Сва права и дужности у вези с положајем који се ставља у мировање у складу с овим чланом обустављају се за вријеме у којем мандат мирује. Кандидат који замјењује лице чији је мандат стављен у мировање уживаће сва права и дужности везане

за положај током периода у којем мандат мирује.

(6) У року од десет дана од усвајања овог закона, Централна изборна комисија БиХ ће подзаконским актом уредити питања из ставова (1) и (2) овог члана.

Члан 1.8б

(1) Ро престанку обављања извршне функције, у складу с чланом 1.8а ставовима (1) и (2) овог закона, изабрани члан законодавног органа који је свој мандат ставио у мировање може поново обављати свој мандат, под условом да поднесе писани захтјев Централној изборној комисији БиХ најкасније у року од осам дана од дана престанка обављања извршне функције.

(2) Мировање мандата ступа на снагу петог дана од дана подношења писменог захтјева.

Члан 1.8с

(1) Лице које је изабрано у законодавни орган за вријеме трајања свог мандата може свој мандат ставити у мировање највише једанпут. Захтјев за стављање мандата у мировање подноси се у писаној форми Централној изборној комисији БиХ.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, лице које је изабрано у законодавни орган које је ставило свој мандат у мировање, у складу с одредбама члана 1.8а став (2) овог закона, не може ставити свој мандат у мировање више од два пута.

(3) Мировање мандата не може трајати краће од шест мјесеци, осим на основу члана 1.8а, став (2) овог закона, када мировање мандата траје до именовања другог лица на исту извршну функцију или до подношења оставке.“

Члан 8.

У члану 1.10, ставу (1), тачки 5., ријечи: „(проглашен ментално неспособним)“ бришу се.

Иза тачке 4) додају се нове тачке 5. и 6., које гласе:

“5. даном правоснажности судске пресуде којом му је изречена мјера безбједности забране обављања одређеног занимања, дјелатности или дужности која представља функцију изабраног члана у органу власти;

6. даном правоснажности судске пресуде којом му је изречена казна која за правну посљедицу осуде има престанак те службене дужности и престанак тог радног односа.“

Досадашње тачке 5. до 8. постају тачке 7. до 10.

Иза досадашње тачке 8., која постаје тачка 10., брише се тачка, ставља тачка-зарез и додаје се нова тачка 11., која гласи:

“11. даном правоснажности одлуке Централне изборне комисије БиХ којом је утврђено да изабрани званичник није поступио у складу с одредбама чланова 1.8а, 1.8б или 1.8с Изборног закона БиХ.“

Члан 9.

Члан 1.11 мијења се и гласи:

„Члан 1.11

Сви органи власти на свим нивоима и званичници у Босни и Херцеговини и у дипломатскоконзулярним представништвима БиХ обавезни су помагати органима надлежним за провођење избора.“

Члан 10.

Члан 1.13 мијења се и гласи:

„Члан 1.13

Пријава за овјеру за учешће на изборима укључује изјаву потписану од предсједника политичке партије, коалиције, независног кандидата, представника листе независних кандидата,

регистрованог удружења, или другог регистрованог организованог облика дјеловања националних мањина и групе од најмање 40 грађана који имају бирачко право, да ће се та политичка партија, коалиција, независни кандидати, регистрована удружења, други организовани облици дјеловања националних мањина у својим активностима придржавати Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.“

Члан 11.

У Поглављу 2 (ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА), члану 2.1, став (3) мијења се и гласи:

„(3) Прије ступања на дужност, сваки појединачни члан изборне комисије и бирачког одбора дужан је потписати заклетву чији текст гласи:

“Овим се заклињем да ћу вјерно, савјесно и непристрасно обављати додијељене ми дужности и проводити и поштовати Устав и законе Босне и Херцеговине.”

Члан 12.

У члану 2.2, став (4) брише се.

Досадашњи ставови (5) и (6) постају ставови (4) и (5).

У ставу (5), ознака става (5) у тексту мијења се у ознаку става (4).

Иза става (5) додаје се нови став (6) који гласи:

„(6) У сврху обучавања чланова органа надлежних за спровођење избора, Централна изборна комисија БиХ успоставља Центар за едукацију.“

Члан 13.

Уводни дио члана 2.3, у ставу (1), мијења се и гласи:

„За члана бирачког одбора или изборне комисије, осим Централне

изборне комисије БиХ, не може бити именовано лице:“

У члану 2.3, ставу (1), тачка 4.-мијења се и гласи:

„4. које је актуелни кандидат или је било кандидат за било који ниво власти на посљедњим општим и посљедњим локалним изборима; и“.

Члан 14.

Члан 2.5 мијења се и гласи:

„Члан 2.5

(1) Централна изборна комисија БиХ има седам чланова: два Хрвата, два Бошњака, два Србина и једног из реда осталих. У Централној изборној комисији БиХ ће се осигурати равноправна заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полове у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 16/03, 102/09 и 32/10).

(2) Кандидате за Централну изборну комисију БиХ заједнички предлажу чланови Комисије за избор и именовање, која се формира као стална комисија Представничког дома у складу с Пословником о раду Представничког дома.

(3) Комисија за избор и именовање има седам чланова, од којих два члана именује предсједник Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине из реда чланова Савјета, три члана именује Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ из реда чланова те заједничке комисије из Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ и два члана именује предсједник Централне изборне комисије БиХ из реда чланова Централне изборне комисије БиХ.

(4) У Комисији за избор и именовање морају бити заступљени конститутивни народи, два Бошњака, два Србина и два Хрвата и један из реда осталих.

(5) Најкасније 180 дана прије истека мандата члана Централне

изборне комисије БиХ, Централна изборна комисија БиХ обавјештава Колегијум Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ. Најкасније 150 дана прије истека мандата чланова Централне изборне комисије БиХ, Комисија за избор и именовање расписује јавни конкурс за попуњавање једне или више наведених позиција. Средства за трошкове јавног конкурса бит ће обезбиђећена из буџета Централне изборне комисије БиХ.

(6) Кандидати за чланове Централне изборне комисије БиХ морају испуњавати сљедеће орште и посебне услове:

- 1) да је држављанин БиХ,
- 2) да има пријављено пребивалиште у БиХ,
- 3) да има универзитетску диплому,
- 4) да је здравствено способан за обављање послова предвиђених положајем,
- 5) да није отпуштен из државне службе као резултат дисциплинске мјере на било којем нивоу власти у Босни и Херцеговини у року од три године прије дана објављивања упражњеног мјеста,
- 6) да против њега није потврђена оптужница,
- 7) да није осуђиван за кривична дјела,
- 8) да није обухваћен одредбом члана 1.6., члана 1.7 и члана 1.7.а овог закона;
- 9) да је стручњак с најмање пет година релевантног искуства у областима директно везаним за провођење избора,
- 10) да не обавља нити је у последњих десет година прије кандидовања обављао дужност у органима политичке партије, удружења или фондације организационо или финансијски повезаним с политичким партијама, те да није био укључен у било какве активности политичке партије,

11) да није носилац изабраног мандата или члан извршног органа власти, осим у случајевима предвиђеним чланом 2.12 став (4) овог закона,

12) да није кандидат нити да је био кандидат за изборе за било који ниво власти на посљедњим општим и посљедњим локалним изборима, и

13) да му није изречена казна за радњу која представља тежу повреду изборних закона или прописа према члану 2.3, став (2) овог закона, за коју је лично одговоран, у посљедње четири године, рачунајући од дана правоснажности одлуке

(7) Најкасније 90 дана прије истека мандата члана Централне изборне комисије БиХ, Комисија за избор и именовање утврђује ранг-листу кандидата за Централну изборну комисију БиХ, двотрећинском већином гласова, на основу услова и критеријума прописаних ставом (6) овог члана, те ће ужу листу од најмање три рангирана кандидата доставити Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ.

(8) Комисија за избор и именовање дужна је усвојити пословник којим ће уредити поступак оглашавања јавног конкурса, одржавање састанака и доношење одлуке о ранг-листи кандидата.

(9) У складу са својим процедурама, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ именује чланове Централне изборне комисије БиХ с листе кандидата.

(10) Ако се листа кандидата за члана Централне изборне комисије БиХ не достави Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ у року од 60 дана прије истека мандата члanova Централне изборне комисије БиХ, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ предлаже и именује чланове Централне изборне комисије БиХ с листе кандидата који су се пријавили на јавни конкурс, на основу критеријума наведених у ставу (6) овог члана, најкасније 15 дана прије истека мандата члanova Централне изборне комисије БиХ. Ако Комисија за избор и именовање није расписала јавни конкурс из става (5) овог

члана, одлуку о расписивању јавног конкурса доноси Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ.

(11) Дотадашњи чланови Централне изборне комисије БиХ наставиће обављати своју дужност до именовања нових чланова Централне изборне комисије БиХ.“

Члан 15.

Иза члана 2.5 додаје се нови члан 2.5а, који гласи:

„Члан 2.5а

(1) У случају да члан Централне изборне комисије БиХ добровољно поднесе оставку, умре, буде трајно спријечен да обавља функцију или испуни услове за одлазак у старосну пензију, Централна изборна комисија БиХ ће обавијестити Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ ће именовати новог члана Централне изборне комисије БиХ, у складу с процедуром прописаном у члану 2.5 овог закона.

(2) Уколико члану Централне изборне комисије истекне мандат или уколико добровољно поднесе оставку или испуни услове за старосну пензију током изборне године, мандат ће му се продужити до истека изборног периода и нови члан Централне изборне комисије се након тога именује по поступку предвиђеном овим законом.

(3) Члан Централне изборне комисије БиХ ће поднијети оставку која ступа на снагу одмах или бити смијењен, укључујући и током изборне године, уколико више нису испуњени услови предвиђени чланом 2.5, став (6) овог закона.

(4) Члан Централне изборне комисије БиХ може бити смијењен искључиво у складу с одредбама става (3) овог члана.

(5) Одлуку о смјени члана Централне изборне комисије БиХ доноси двотрећинском већином Комисија за избор и именовање, а одлука постаје правоснажна након што је потврди Представнички

дом Парламентарне скупштине БиХ. Против одлуке о смјени коју донесе Комисија за избор и именовање може се уложити жалба Суду Босне и Херцеговине.“

Члан 16.

У члану 2.9 иза тачке 7. додају се нове тачке 8. и 9., које гласе:

“8. доноси ближе прописе и одговорна је за благовремену набавку, дистрибуцију и безбједност изборних технологија, те друге одговарајуће техничке опреме за непосредне изборе на свим нивоима власти у БиХ и доноси подзаконске акте у вези с инсталацијом и кориштењем изборних технологија;”

9. врши селекцију и именовање, евидентацију, едукацију, цертификацију и оцјењивање предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора, према критеријумима утврђеним овим законом и прописима Централне изборне комисије БиХ;“

Досадашње тачке 8. до 17. постају тачке 10. до 19.

Члан 17.

Члан 2.10 мијења се и гласи:

„Члан 2.10

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине ће поништити изборе у изборној јединици или на неком бирачком мјесту, уколико установи да је за вријеме гласања, ручног бројања и/или електронског бројања гласачких листића дошло до неправилности које могу утицати на расподјелу мандата или на коначно позиционирање кандидата на кандидатској листи или које на други начин могу утицати на резултате избора.“

Члан 18.

У члану 2.12, у став (4), иза ријечи: „судија редовног суда,“ додаје се ријеч: „правоборанилац,“.

Члан 19.

У члану 2.13, тачки 3., испред ријечи: „проводи поступак именовања“, додају се ријечи (и интерпункцијски знак зарез): „ако овим законом није друкчије утврђено.“.

Иза тачке 3. додаје се нова тачка 4., која гласи:

„4. именује и обучава контролоре изборних резултата;“.

Досадашње тачке 4. до 5. постају тачке 5. до 6.

Иза досадашње тачке 5., која постаје тачка 6., додају нове тачке 7. до 9., које гласе:

„7. одговорна је за безбједност изборног материјала и изборних технологија од дана њиховог пријема;

8. одговорна је за уређење бирачког мјеста и друге техничке припреме за изборе, укључујући и обезбеђење услова за примјену изборних технологија на бирачком мјесту;

9. ако друкчије не одреди Централна изборна комисија БиХ у складу с овим Законом, одговорна је за правилно бројање гласачких листића на бирачким мјестима, правилно обједињавање изборних резултата с бирачких мјеста и за унос изборних резултата у релевантну софтверску апликацију;“.

Досадашње тачке 8. до 9. постају тачке 10. до 11.

Члан 20.

У члану 2.14, ставу (1), ријечи: „У саставу изборне комисије настојаће се обезбиједити“ замјењује се ријечима: „Састав изборних комисија обезбеђује“, а иза ријечи: „Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини“, додају се ријечи: „(„Службени гласник БиХ“ бр. 16/03, 102/09 и 32/10)“

Члан 21.

У члану 2.15, ставу (1), ријечи: „У случају да члан изборне

комисије поднесе оставку”, замјењују се ријечима: „У случају да члан општинске изборне комисије поднесе оставку”.

У ставу (4) иза ријечи: „члану”, додаје се ријеч: „општинске”.

Члан 22.

Члан 2.19 мијења се и гласи:

„Члан 2.19

(1) Бирачки одбор састоји се од три или пет чланова од којих је један предсједник.

(2) Предсједник и остали чланови бирачког одбора имају замјенике. Да би били именованы, предсједник, остали чланови бирачког одбора и њихови замјеници, морају испуњавати услове из члана 2.2 и 2.3 овог закона. Предсједник бирачког одбора и његов замјеник не смију бити чланови политичке партије нити обављати дужност у органима политичке партије, удружења или фондације организационо или финансијски повезаним с политичком партијом, нити смију бити укључени у било какве активности политичке партије и морају бити у могућности да обављају своје дужности на политички непристрасан начин.

(3) Предсједника и његовог замјеника именује и разрјешава дужности Централна изборна комисија БиХ, која уједно води њихову евиденцију, едукацију, цертифицирање и оцјењивање.

(4) Предсједник бирачког одбора и његов замјеник именују се након проведене јавне процедуре и према критеријумима утврђеним законом и додатним критеријумима утврђеним подзаконским прописима Централне изборне комисије БиХ. Листу кандидата за именовање на мјесто предсједника и замјеника предсједника бирачког одбора сачињава Централна изборна комисија БиХ уз консултације са општинским изборним комисијама у периоду између два изборна циклуса путем једног или више јавних позива, а она ће бити ажурирана сваких шест мјесеци.

(5) Остале чланове бирачког одбора и њихове замјенике именује

општинска изборна комисија најкасније 45 дана прије дана одржавања избора.

(6) На одлуку о именовању предсједника бирачког одбора и његовог замјеника може се уложити приговор Централној изборној комисији БиХ. Одлука Централне изборне комисије БиХ којом је одлучено о приговору је правоснажна и против ње се не може уложити жалба. На одлуку општинске изборне комисије о именовању чланова бирачких одбора и њихових замјеника из става (5) овог члана може се уложити приговор општинској изборној комисији. На одлуку општинске изборне комисије којом је одлучено о приговору може се уложити жалба Централној изборној комисији БиХ. Одлука Централне изборне комисије је правоснажна и против ње се не може уложити жалба.

(7) За циклус Општих избора мјеста чланова и замјеника чланова бирачких одбора из става (5) овог члана биће попуњена на приједлог политичких субјеката заступљених у Парламентарној скупштини БиХ, Парламенту Федерације БиХ и Народној скупштини Републике Српске, у претходном изборном циклусу. За изборни циклус локалних избора, мјеста чланова и замјеника чланова бирачких одбора из става (5) овог члана за сваку од основних изборних јединица биће попуњена на приједлог политичких субјеката заступљених у директно изабраним тијелима јединице локалне самоуправе из те релевантне основне изборне јединице у претходном изборном циклусу.

(8) Политички субјекти из става (7) овог члана имају право да учествују у поступку жријебања за додјелу позиција чланова односно замјеника чланова бирачког одбора под условом да имају овјерену листу за тај ниво власти.

(9) Уколико општинска изборна комисија не буде именовала чланове бирачког одбора и њихове замјенике у складу са ставом (5) овог члана, чланове бирачког одбора и њихове замјенике ће именовати Централна изборна комисија БиХ.

(10) Поступак жријебања из става (7) овог члана обавља

општинска изборна комисија у року који не смије бити краћи од 60 дана прије дана одржавања избора.

(11) Након извршеног жријебања, а најкасније у року од седам дана, политички субјект који је учествовао у жријебању ће доставити релевантној општинској изборној комисији листу с именима кандидата за чланове и замјенике чланова бирачког одбора у којем су освојили мјесто путем жријеба.

(12) Ако политички субјект не достави имена кандидата за чланове и замјенике чланова бирачког одбора у року из става (11) овог члана, или ако је доставио број кандидата за мјеста чланова и замјеника чланова бирачког одбора мањи од потребног броја чланова и замјеника чланова бирачког одбора, то ће се сматрати одустајањем од додијељеног мјеста у бирачком одбору. У том случају општинска изборна комисија ће именовати недостајуће чланове бирачког одбора и њихове замјенике с властите резервне листе едукованих кандидата за чланство у бирачком одбору, водећи рачуна о мултиетничком саставу бирачког одбора, где је то могуће.

(13) У саставу бирачког одбора настојат ће се обезбиједити заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини (Службени гласник БиХ, бр. 16/03, 102/09, и 32/10), осим ако се бирачки одбор састоји од три члана при чему се равноправна заступљеност сматра постигнутом у случају када је један од полова заступљен са 1/3 од укупног броја чланова.

(14) Забрањена је злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора фиктивним представљањем, како је прописано чланом 7.3 став (2) овог закона.

(15) Поступак жријебања проводи се јавно и снима се аудио и видео записом у складу с обавезним упутством које доноси Централна изборна комисија БиХ.

(16) Само један члан и један његов замјеник једног политичког субјекта може бити у саставу једног бирачког одбора.

(17) Кандидат који је именован на мјесто предсједника и кандидат именован на мјесто замјеника предсједника бирачког одбора обавезан је похађати посебну континуирану обуку за рад у бирачком одбору, коју организује Централна изборна комисија БиХ. Након извршене провјере знања, Централна изборна комисија БиХ ће успешним предсједницима и њиховим замјеницима додијелити цертификате.

(18) Предсједници и замјеници предсједника бирачког одбора који су добили цертификат дужни су учествовати у обуци осталих чланова бирачких одбора, коју организује општинска изборна комисија. Након извршене провјере знања, општинска изборна комисија ће успешним члановима бирачких одбора и њиховим замјеницима додијелити цертификате.

(19) Чланови бирачких одбора имају право на накнаду за свој рад. Одлуку о висини накнаде за рад који обављају чланови бирачких одбора доноси Централна изборна комисија БиХ.”

Члан 23.

У Поглављу 3. (БИРАЧКИ СПИСАК) члан 3.1 мијења се и гласи:

„Члан 3.1

(1) Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу са овим законом и формира се, води и користи за потребе организације и спровођење избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног званичника и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом.

(2) Централни бирачки списак и изводи из Централног бирачког списка су јавни, што се обезбеђује у складу са одредбама овог закона и одредбама подзаконских аката Централне изборне комисије БиХ, а све с циљем обезбеђења тачности и укупног интегритета Централног бирачког списка.

(3) Право увида у извод из Централног бирачког списка

остварује се у складу с овим законом и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, бр. 49/06, 76/11 и 89/11).

(4) Бирач остварује право увида у своје личне податке евидентиране у изводу из Централног бирачког списка непосредним увидом на интернетској страници Централне изборне комисије БиХ путем уношења релевантних личних података и/или на други адекватан начин који подзаконским актом утврди Централна изборна комисија БиХ.

(5) Јавност остварује право увида у изводе из Централног бирачког списка излагањем привремених извода из Централног бирачког списка путем интернетске странице Централне изборне комисије БиХ или на други адекватан начин који подзаконским актом утврди Централна изборна комисија БиХ, водећи рачуна о принципима заштите личних података.

(6) Политичким субјектима који су овјерени за учешће на изборима и којима је овјерена кандидатска листа за учешће на изборима у складу с овим законом обезбиједиће се, на њихов захтјев, извод из Централног бирачког списка за ниво власти односно изборну јединицу у којој учествују на изборима, у електронској форми или у испису. Извод из Централног бирачког списка садржи презиме и име бирача, датум рођења, име једног родитеља бирача, назив општине односно изборне јединице за коју бирач има право гласа, назив и број бирачког мјеста.“

Члан 24.

Члан 3.2 мијења се и гласи:

„Члан 3.2

(1) Централни бирачки списак је јединствен, сталан и редовно се ажурира.

(2) Изводи из Централног бирачког списка, с циљем ажурирања, објављују се два пута годишње у неизборној години.

Надлежни органи дужни су податке за расељена лица доставити у изборној години најкасније до 31. марта.

(3) У Централни бирачки списак, по службеној дужности, уписују се држављани БиХ с пријављеним пребивалиштем у БиХ, који:

а) су навршили 18 година;

б) ће на дан одржавања избора навршити 18 година;

ц) имају бирачко право у складу с овим законом, а живе привремено у иностранству; и

д) имају бирачко право у складу са чланом 20.8 став (6) овог закона.

(4) Централни бирачки списак не садржи имена држављана БиХ који су правоснажном одлуком надлежног органа лишени потпуне пословне способности. Ако је овакво лице већ уписано, брисаће се из Централног бирачког списка, а ако се лицу правоснажном одлуком надлежног органа врати пословна способност у цијелости, биће уписано у Централни бирачки списак.“

Члан 25.

У члану 3.4, ставу (3), ријеч: „надлежног“, замјењује се ријечју: „надлежних“.

Члан 26.

У члану 3.6, ставу (2), иза тачке е) додаје се нова тачка ф), која гласи:

„ф) води посебне упоредне евидентије о пребивалишту и адреси боравишта држављана БиХ с бирачким правом уписаних у Централни бирачки списак бирача који гласају изван Босне и Херцеговине.“

Иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

„(4) Изводи из Централног бирачког списка за бираче из става (2), тачка ц) овог члана, израђују се на основу података:

- а) које сачињавају и Централној изборној комисији БиХ достављају дипломатско-конзуларна представништва Босне и Херцеговине;
- б) које достављају бирачи који гласају изван Босне и Херцеговине;
- ц) које посједује Централна изборна комисија БиХ;
- д) података других надлежних државних органа у складу са законом.

Досадашњи ставови (4) до (6) постају ставови (5) до (7).

У досадашњем ставу (5), који постаје став (6), број (4) замјењује се бројем (5), а иза ријечи:

„који су потребни“ додају се ријечи: „Централној изборној комисији БиХ“.

Члан 27.

У члану 3.7, став (2) мијења се и гласи:

„(2) Извод из Централног бирачког списка води се према задњем мјесту пребивалишта држављана Босне и Херцеговине и то по бирачким мјестима, а за бираче из члана 3.6, став (2), тачке б) и ц) овог закона води се уз напомену о тачној адреси боравишта.“

Члан 28.

У члану 3.10, ставу (1), досадашње тачке е) и ф) мијењају се и гласе:

- „е) назив општине где бирач има пребивалиште, односно назив општине где бирач има боравиште,
- ф) адреса пребивалишта или боравишта (мјесто, улица, кућни број),“.

У ставу (3), иза ријечи: „Централна изборна комисија”, брише се тачка, ставља зарез и додају ријечи:
„водећи рачуна о Закону о заштити личних података“.

Члан 29.

Члан 3.11 мијења се и гласи:

“Члан 3.11

„С циљем обезбеђења тачности, ажурности и укупног интегритета, Централна изборна комисија БиХ дужна је изводе из Централног бирачког списка учинити доступним јавности, у складу с чланом 3.1, став (5) овог закона.“

Члан 30.

Члан 3.12 брише се.

Досадашњи члан 3.12а постаје члан 3.12.

Члан 31.

У члану 3.13, став (2) мијења се и гласи:

„(2) Сваки држављанин БиХ има право извршити увид у извод из Централног бирачког списка и захтијевати његове исправке ако је ријеч о исправци његових личних података. Сваки држављанин с правом гласа који се не налази на Централном бирачком списку има право да затражи упис својих личних података у Централни бирачки список. Захтјев се подноси у писаном облику органу из става (4) овог члана.“

У ставу (3) ознаке тачака: „а), б), ц), е) и ј)“ замјењују се ознакама тачака: „а), ц), д), ф) и к)“.

Члан 32.

У члану 3.14, тачка б) мијења се и гласи:

„б) на издржавању затворске казне у затворским установама или

везани за такву установу а имају право да гласају".

Члан 33.

Члан 3.15 мијења се и гласи:

"Члан 3.15.

(1) Држављанин БиХ који привремено живи у иностранству, а који има бирачко право у складу с овим законом и уписан је у Централни бирачки списак, да би се нашао у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужан је да за сваке изборе поднесе електронску пријаву Централној изборној комисији БиХ која, између осталог, обавезно садржи податке о тачној адреси боравка у иностранству.

(2) Уз електронску пријаву из става (1) овог члана, подносилац пријаве обавезно доставља:

- а) доказ о идентитету подносиоца пријаве предвиђен овим законом,
- б) доказ издат од надлежног органа земље у којој привремено борави о тачној адреси боравишта у тој земљи.

(3) Након подношења електронске пријаве, у смислу ставова (1) и (2) овог члана, подносилац пријаве дужан је штампану верзију електронске пријаве потписати идентично потпису на идентификационом документу који прилаже уз пријаву и доставити је Централној изборној комисији БиХ у року и на начин на који то подзаконским актом одреди Централна изборна комисија БиХ.

(4) Држављанин БиХ који има статус избеглог лица из Босне и Херцеговине, а који има бирачко право у складу с овим законом и уписан је у Централни бирачки списак, да би се налазио у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужан је да за сваке изборе поднесе електронску пријаву Централној изборној комисији БиХ.

(5) Уз електронску пријаву из става (4) овог члана подносилац пријаве обавезно доставља:

- а) доказ о идентитету подносиоца пријаве;
- б) ако мијења бирачу опцију под којом је уписан у Централни бирачки списак, у складу с чланом 20.8 овог закона, подноси и доказ о промјени пребивалишта у Босни и Херцеговини;
- ц) доказ о тачној адреси боравишта у иностранству.

(6) Након подношења електронске пријаве, у смислу ставова (4) и (5) овог члана, подносилац пријаве дужан је штампану верзију електронске пријаве потписати идентично потпису на идентификационом документу који прилаже уз пријаву и доставити је Централној изборној комисији БиХ у року и на начин на који то подзаконским актом одреди Централна изборна комисија БиХ.

(7) Избегло лице из БиХ које се не налази у Централном бирачком списку, да би се налазило у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужно је да поднесе електронску пријаву Централној изборној комисији БиХ.

(8) Уз електронску пријаву из става (7) овог члана подносилац пријаве обавезно доставља:

- а) доказ о идентитету подносиоца пријаве;
- б) доказ о држављанству Босне и Херцеговине;
- ц) доказ о пребивалишту у Босни и Херцеговини, у складу с чланом 20.8 овог закона; и
- д) доказ о тачној адреси боравишта у иностранству.

(9) Доказ о идентитету подносиоца пријаве, у смислу става (8) тачка а) овог члана, један је од сљедећих важећих докумената:

- а) пасош;

- б) важећа лична исправа издата од земље домаћина; и
- ц) избјеглички картон издат од владе земље домаћина или друге међународне организације.

(10) Попуњену и потписану пријаву и потребне документе подносилац пријаве доставља е-маилом, поштом или лично. Поступак и начин слања, примања, обраде, архивирања и заштите електронских пријава и докумената утврђује Централна изборна комисија БиХ посебним прописом.

(11) Ако испуни прописане услове из овог члана, подносилац пријаве налазиће се у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву БиХ у иностранству.

(12) Подносилац пријаве из ставова (1), (4) и (7) овог члана одговоран је за тачност података које наводи у пријави и вјеродостојност доказа које прилаже уз пријаву.

(13) Централна изборна комисија БиХ утврђује облик и садржај обрасца пријаве из ставова (1), (4) и (7) овог члана, начин и поступак којим се провјерава тачност података наведених у пријави и вјеродостојност доказа приложених уз пријаву.

(14) Централна изборна комисија БиХ доноси одговарајућа упутства у вези с поступком уписа бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву.

(15) Упис у Централни бирачки списак држављана Босне и Херцеговине је континуирани процес.“

Члан 34.

Члан 3.16 мијења се и гласи:

„Члан 3.16

(1) Држављанин БиХ из члана 3.15, ставова (1), (4) и (7) овог

закона дужан је доставити све измене које се односе на податке које је претходно доставио у Централну изборну комисију БиХ и на основу којих се налази у изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву у иностранству. Измене о подацима достављају се најкасније до истека рока утврђеног за подношење пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине за наредне изборе.

(2) Ако држављанин БиХ из члана 3.15 став (1) овог закона не поднесе пријаву прије истека рока утврђеног за подношење пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву у иностранству на наредним изборима, налазиће се у изводу из Централног бирачког списка за гласање на одговарајућем бирачком мјесту у основној изборној јединици у којој има пребивалиште.

(3) Ако држављанин БиХ из члана 3.15 став (2) овог закона не достави доказе о пребивалишту у Босни и Херцеговини, у складу с чланом 20.8 овог закона, биће уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатскоконзуларном представништву у иностранству, са правом гласа за основну изборну јединицу у којој има пребивалиште.

(4) Ако се држављанин БиХ који је уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање ван земље вратио у Босну и Херцеговину прије рока утврђеног за закључење извода из коначног Централног бирачког списка за наредне изборе, можи ће остварити своје бирачко право гласањем непотврђеним/ковертираним гласачким листићем.

(5) Центар за бирачки списак путем општинске изборне комисије доставља податке о држављанима БиХ из става (4) овог члана Централној изборној комисији БиХ ради евидентирања насталих промјена на изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву БиХ.

(6) Ако се држављанин БиХ који је уписан у извод из Централног бирачког списка за гласање ван земље путем поште или у дипломатско-конзуларном представништву вратио у Босну и Херцеговину након истека рока утврђеног за закључење извода из коначног Централног бирачког списка за наредне изборе, биће му дозвољено да гласа непотврђеним/ковертираним гласачким листићем на бирачком мјесту у основној изборној јединици за коју има право да гласа.“

Члан 35.

У члану 3.17, иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) Право из става (1) овог члана може остварити бирач који је након закључења Централног бирачког списка напунио 18 година, а није уписан у Централни бирачки списак и бирач који је уписан у Извод за гласање ван Босне и Херцеговине, а на дан избора се вратио у Босну и Херцеговину.“

Досадашњи став (3) постаје став (4).

Члан 36.

Иза члана 3.17 додаје се нови члан 3.18, који гласи:

“Члан 3.18.

Централна изборна комисија БиХ доноси ближе прописе о условима и процедуре примјене овог Поглавља.“

Члан 37.

У Поглављу 4 (ОВЈЕРА И КАНДИДОВАЊЕ ЗА ИЗБОРЕ), члану 4.2, иза тачке 2. додаје се нова тачка 3. која гласи:

„3. да је Централној изборној комисији БиХ доставио доказ да је ријешио свој статус ако обавља неку од функција из члана 1.8 став (1) овог закона.“

Члан 38.

У члану 4.4 став (2) мијења се и гласи:

„(2) Пријава се подноси електронски. Након подношења електронске пријаве, у смислу става (1) овог члана, подносилац пријаве дужан је штампану верзију електронске пријаве доставити Централној изборној комисији БиХ у року и на начин на који за то подзаконским актом одреди Централна изборна комисија БиХ.“

У истом члану, ставу (4), на крају реченице, иза ријечи: „за прикупљање потписа подршке“, брише се интерпункцијски знак тачка и додају се ријечи: „а која ће бити одговорна за вјеродостојност прикупљених потписа подршке.“

Члан 39.

У члану 4.5, иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) У случајевима из ставова (1) и (2) овог члана, политичка партија доставља потписану изјаву изабраног званичника којом потврђује да је био члан те политичке партије у вријеме када је добио мандат и да је још увијек члан те политичке партије.“

Члан 40.

У члану 4.6 став (3) мијења се и гласи:

„(3) Ако су подаци из пријаве нетачни или пријава садржи неки други недостатак у смислу овог закона или подзаконског акта Централне изборне комисије БиХ, Централна изборна комисија БиХ о томе обавјештава подносиоца пријаве, који је дужан отклонити недостатке у року од два дана од дана пријема обавјештења. Ако политичка партија у овом року не отклони недостатак из овог става, Централна изборна комисија БиХ неће овјерити пријаву политичке партије за учешће на изборима.“

Иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

„(4) Централна изборна комисија БиХ одлучује да ли ће

потврдити или одбити пријаву за учешће на изборима.“

Члан 41.

У члану 4.18, испред првог става додаје се ознака става (1).

Иза става (1), додаје се нови став (2), који гласи:

„(2) Након овјере кандидатске листе, Централна изборна комисија БиХ неће прихватити измене имена и презимена кандидата, осим у случају установљења постојања техничке грешке у имену и презимену.“

Члан 42.

Члан 4.20 мијења се и гласи:

“Члан 4.20

Име кандидата на листи политичке партије, коалиције или на листи независних кандидата не може се повући након што кандидатску листу овјери Централна изборна комисија БиХ. Ако је кандидат у потпуности лишен пословне способности, или одбије мандат након овјере изборних резултата од Централне изборне комисије БиХ, име тог кандидата брише се са кандидатске листе и мандат се додјељује у складу с чланом 9.10, осим за листе у кантонима и општинама где се мандати додјељују у складу с чланом 13.5 овог закона. Кандидат или његов законски заступник, у случају када је кандидат у потпуности лишен пословне способности, мора Централној изборној комисији БиХ поднијети изјаву о одбијању мандата у писаној форми.“

Члан 43.

У члану 4.21, став (1), мијења се и гласи:

„(1) Кандидатске листе политичких партија, листе независних кандидата и коалиција подносе се електронски, а штампани примјерак електронски поднесених кандидатских листа подносилац

мора доставити Централној изборној комисији БиХ најкасније 90 дана прије дана одржавања избора.“

У ставу (2), на крају текста додаје се реченица:

“Овјеравање, односно одбијање кандидата на листама се мора завршити најкасније 65 дана прије дана одржавања избора.“

Члан 44.

У Поглављу 5 (СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА) у члану 5.1, ставу (2), ријечи: “Бирачка мјеста одређује општинска изборна комисија најкасније 65 дана прије дана избора”, замјењују се ријечима: “Бирачка мјеста одређује општинска изборна комисија најкасније 65 дана прије дана одржавања избора, узимајући у обзир приступачност бирачких мјеста за бираче с инвалидитетом и техничке предуслове неопходне за функционисање изборних технологија потребних током провођења избора.“

Члан 45.

У члану 5.2, став (1) мијења се и гласи:

“(1) Бирачко мјесто одређује се узимајући у обзир удаљеност бирача од бирачког мјеста и у складу с бројем бирача, који у правилу треба бити између три стотине (300) и хиљаду (1000), осим у оправданим случајевима утврђеним у прописима Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.”

Члан 46.

Иза члана 5.2 додаје се нови члан 5.2а, који гласи:

„Члан 5.2а

(1) Бирачка мјеста која је посебно одредила Централна изборна комисија БиХ након консултација с општинском изборном комисијом, укључујући и просторију предвиђену за гласање и/или бројање гласачких листића, могу бити покривена опремом за видео надзор на начин на који се не угрожава тајност гласања.

(2) Централна изборна комисија БиХ донијеће обавезујуће Упутство о инсталацији, кориштењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака те о одговорностима надлежних органа који су у том смислу задужени за провођење избора, као и о прекршајима због кршења тих правила.“

Члан 47.

У члану 5.3, ријечи: „бирачки материјал“, замјењују се ријечима: „изборни материјал“, у цијелом члану у одговарајућем падежу.

У ставу (1), иза ријечи: „доставља бирачком одбору“ додају се ријечи: „на бирачком мјесту“. На крају овог става додаје се нова реченица која гласи: „Изборни материјал се у ноћи прије отварања бирачког мјеста чува у закључаним просторијама на локацији бирачког мјеста.“

У ставу (2) иза ријечи: „У случају да изборни материјал из става (1) овог члана није достављен потпун и у исправном стању, бирачки одбор“, додаје се ријеч: „одмах“

У ставу (3), на почетку реченице, иза ријечи: „Бирачки одбор“ додају се ријечи: „дужан је изборни материјал из става (1) овог члана одмах након преузимања закључати на бирачком мјесту у присуству полиције и“.

Иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

„(4) Полиција асистира у обезбеђењу изборног материјала из става (1) овог члана.“

Члан 48.

Иза члана 5.3 додаје се нови члан 5.За који гласи:

“Члан 5.За

(1) У складу са упутством Централне изборне комисије БиХ, општинска изборна комисија доставља на бирачким мјестима

релевантне изборне технологије за свако од бирачких мјеста најкасније 48 часова прије отварања бирачких мјеста на дан одржавања избора.

(2) Бирачки одбор дужан је изборне технологије из става (1) овог члана одмах након преузимања закључати на бирачком мјесту у присуству полиције и одговоран је за њихову сигурност од тренутка њиховог пријема до завршетка свих својих дужности.“

Члан 49.

У члану 5.4, ставу (3), ријечи: „о контроли гласачких листића“, замјењују се ријечима: „о изгледу, садржају, својствима и карактеристикама папира, штампи и контроли задужених гласачких листића“.

Члан 50.

Члан 5.5 мијења се и гласи:

“Члан 5.5

(1) Предсједник и сви чланови бирачког одбора морају бити присутни током цијelog процеса гласања и бројања гласачких листића.

(2) Предсједника и чланове бирачког одбора у случају њиховог одсуства приликом процеса гласања или бројања гласачких листића замјењују њихови замјеници.

(3) На бирачком мјесту на којем је гласало више од 350 бирача, замјеници предсједника и замјеници чланова бирачког одбора дужни су учествовати током цијelog процеса бројања гласачких листића.

(4) Предсједник бирачког одбора може овластити замјеника предсједника и замјенике чланова бирачког одбора да присуствују током цијelog поступка преbroјавања гласачких листића на бирачком мјесту на којем је гласало мање од 350 бирача.“

Члан 51.

У члану 5.6, ставу (1), у другој реченици, ријечи: „може затражити“, замјењују се ријечима: „ће тражити“.

Члан 52.

У члану 5.7, ставу (1), иза прве реченице додаје се нова реченица која гласи: „Записник о раду бирачког одбора води се континуирано, детаљно и читко.“

Члан 53.

У члану 5.8 у тачки 2. на крају реченице везник „и“ замјењује се интерпункцијским знаком тачка-зарез.

У тачки 3. интерпункцијски знак тачка замјењује се интерпункцијским знаком тачка-зарез.

Иза тачке 3. додају се нове тачке 4. и 5., које гласе:

„4. провјерити функционалност и исправност изборних технологија;

5. на видљивом мјесту изложити списак чланова бирачког одбора с називом политичког субјекта који их је номиновао.“

Члан 54.

У члану 5.9, ставу (3), ријечи: „Ако је због нарушавања реда гласање прекинуто у трајању до три часа или краће“, замјењују се ријечима: „Ако је гласање прекинуто због нарушавања јавног реда или због техничке неисправности изборне технологије краће од три часа“.

Члан 55.

У члану 5.12 став (3) мијења се и гласи:

„(3) Члан бирачког одбора утврђује идентитет бирача на основу важеће личне исправе и на основу електронске идентификације

бирача која подразумијева кориштење релевантних биометријских података бирача који се преносе безбједним електронским преносом података између бирачких одбора, ИДДЕА-е и Централне изборне комисије БиХ, узимајући у обзир Закон о заштити личних података.

Иза става (3) додаје се став (4), који гласи:

(4) Идентитет лица који се због инвалидитета или било којег другог оправданог разлога предвиђеног подзаконским актом којег доноси Централна изборна комисија БиХ не може утврдити путем електронске идентификације бирача утврђује се искључиво на основу важеће личне исправе.“

Досадашњи ставови (4) и (5) постају ставови (5) и (6).

Члан 56.

Члан 5.13 мијења се и гласи:

„Члан 5.13

(1) Члан бирачког одбора дужан је утврдити идентитет бирача у складу с чланом 5.12 овог закона.

(2) Члан бирачког одбора дужан је означити име и презиме бирача на изводу из Централног бирачког списка, након чега се бирач потписује на изводу из Централног бирачког списка, а потом члан бирачког одбора издаје одговарајући гласачки листић или листиће.

(3) Члан бирачког одбора има одговорност и дужност упозорити сваког бирача да његов потпис на изводу из Централног бирачког списка мора одговарати потпису на идентификационом документу који предочава члану бирачког одбора ради идентификације из става (1) овог члана.

(4) Члан бирачког одбора има одговорност и дужност упозорити сваког бирача да ће се електронска идентификација бирача потврдити само ако одговара подацима које води надлежни

државни орган.“

Члан 57.

Иза члана 5.13 додаје се нови члан 5.13а, који гласи:

„Члан 5.13а

- (1) Централна изборна комисија БИХ ће донијети обавезујуће упутство о начину и процедуре идентификације бирача предвиђене чланом 5.12 и чланом 5.13 овог закона.
- (2) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за обезбеђивање сигурног електронског преноса података између бирачких одбора, ИДДЕА-е и Централне изборне комисије БиХ, с циљем вођења електронских система за размјену података о идентификацији бирача, водећи рачуна о Закону о заштити личних података.“

Члан 58.

У члану 5.14, ставу (1), иза ријечи: „Централна изборна комисија БиХ утврђује“, ријечи: „форму и садржај“ замјењују се ријечима: „изглед, садржај, својства и карактеристике“.

У ставу (2), тачка 3 мијења се и гласи:

„3. могућност да, у оквиру кандидатске листе једне политичке партије, коалиције или листе независних кандидата, означи једног или највише три кандидата на једној листи коју је бирач одабрао. Ако је бирач валидно означио више од три кандидата на једној листи, сматра се да је та листа добила један важећи глас у сврху расподјеле мандата, док се преференцијални гласови с листе сматрају неважећим.“

Став (3) мијења се и гласи:

„(3) Бирач може гласати само на начин који је утврђен у овом члану, а што ће бити ближе уређено подзаконским актом Централне изборне комисије БиХ.“

Члан 59.

У члану 5.15, ставу (1), тачка 4., ријечи: „кориштења и“ бришу се.

Иза тачке 4. додаје се нова тачка 5. која гласи:

„5. упутство гласачу за кориштење изборних технологија које утичу на начин гласања.“

Члан 60.

У члану 5.17, ставу (1), додају се нове тачке 6. и 7., које гласе:

„6. ако не садржи отисак печата, или

7. ако га није потписао члан бирачког одбора.“

Члан 61.

У члану 5.19, ставу (1), ријечи: „физички неспособан“, замјењују се ријечима: „лице с инвалидитетом“.

У ставу (3), иза ријечи: „штампаним словима“, додају се ријечи: „и навести свој јединствени матични број (ЈМБ)“.

У ставу (4), на крају текста, иза ријечи „бирачу“ додају се ријечи: „на дан избора“.

Иза става (4) додају се нови ставови (5) и (6), који гласе:

„(5) У случају да је бирачко мјесто опремљено изборним технологијама помоћу којих се лицу с инвалидитетом омогућава да гласа самостално, помоћ другог лица ће бити искључена ради заштите тајности гласања.

(6) Централна изборна комисија БиХ ће подзаконским актом регулисати начин примјене овог члана.“

Члан 62.

У члану 5.22, ставу (1), иза ријечи: „прописе за“, додају се ријечи: „ручно и електронско“, а иза ријечи: „бирача затвореника“, додају се ријечи „и притвореника“.

Став (2) мијења се и гласи:

„(2) Сви гласачки листићи броје се на бирачким мјестима, осим ако Централна изборна комисија БиХ утврди да ће се гласачки листићи бројати у једном или више главних центара за бројање. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за бројање гласова гласачких листића у једном или више главних центара за бројање. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за ручно и електронско бројање гласова и утврђивање резултата гласања у главном центру за бројање, укључујући и случајеве када се изборни резултати не могу утврдити на одређеном бирачком мјесту због неисправности изборне технологије. Резултати гласања у главном центру за бројање биће јавно изложени у центру за бројање како би јавност могла имати увида у њих, а копије резултата гласања биће уручене акредитованим посматрачима рада главног центра за бројање на њихов захтјев.“

Члан 63.

У члану 5.23, ставу (1), иза ријечи „почиње“, ријечи: „утврђивати резултате гласања“ замјењују се ријечима: „преbroјавање гласова“.

Иза става (1), додаје се став (2), који гласи:

„(2) У случају да се преbroјавање врши употребом изборне технологије којом се гласачки листићи броје аутоматски, аутоматско преbroјавање резултата и пренос резултата гласања врши се одмах по затварању бирачког мјеста. Након завршетка наведеног поступка бирачки одбор врши ручно преbroјавање.“

Досадашњи ставови (2) и (3) постају ставови (3) и (4).

Иза досадашњег става (3), који постаје став (4), додаје се нови став (5) који гласи:

„(5) Сви чланови бирачког одбора заједнички, једни пред другима, врше ручно пребројавање бирача, гласачких листића, коверти с непотврђеним гласачким листићима и гласова из ставова (3) и (4) овог члана, и неће одсутсвовати током наведеног поступка преbroјавања, осим у оправданим случајевима утврђеним прописима Централне изборне комисије БиХ. Поступак ручног преbroјавања обуставља се за вријеме одсутности члана бирачког одбора.“

Члан 64.

У члану 5.25 у ставу (1) иза ријечи: „утврди да ће се“ додају се ријечи: „ручно и/или електронско“.

Члан 65.

У члану 5.26, ставу (1), ријечи: „Након утврђивања резултата гласања“, замјењују се ријечима: „Након завршетка процеса бројања“.

Иза става (3) додаје се нови став (4), који гласи:

„(4) Централна изборна комисија БиХ ће донијети прописе о обезбеђивању сигурног електронског преноса релевантних статистичких информација у стварном времену прије и послије затварања бирачких мјеста и преноса изборних резултата након затварања бирачких мјеста према општинској изборној комисији и Централној изборној комисији БиХ.“

Члан 66.

У члану 5.27, ставу (1), у првој реченици, иза ријечи: „који се подноси Централној изборној комисији БиХ“, додају се ријечи: „одмах, а најкасније“.

У истом ставу, иза друге реченице, додаје се нова реченица, која гласи: „Контролори изборних резултата обавезни су уносити изборне резултате са образца изборних резултата са бирачких мјеста, као и са образца за правилно обједињавање утврђених изборних резултата.“

Иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) Уколико се унос резултата врши на бирачком мјесту, контролори ће провјерити тачност унесених резултата.“

Члан 67.

У члану 5.29, ставу (1), ријечи: „истеком рока за подношење приговора, жалбе, односно након правоснажности одлука“, замјењују се ријечима: „истеком рока за подношење приговора, жалбе и/или по окончању поновног контролног бројања, односно након правоснажности одлука“.

У истом члану, иза става (2) додају се нови ставови (3) и (4), који гласе:

“(3) Прелиминарни резултати избора се, у правилу, евидентирају на основу електронског бројања гласачких листића.

(4) Уколико се установи да постоји неслагање између резултата ручног и електронског преbroјавања, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине извршиће поновљено ручно бројање и поновљено електронско бројање у главном центру за бројање и утврђује резултат гласања на бирачком мјесту.”

Члан 68.

У члану 5.30, ставу (4), у тачки 5), ријечи: „ у року од три дана од дана када је Централна изборна комисија БиХ објавила изборне резултате“, замјењују се ријечима: „у року од 72 часа од дана када је Централна изборна комисија БиХ објавила утврђене изборне резултате.“

У истом члану, став (5) мијења се и гласи:

„(5) Централна изборна комисија БиХ налаже поновно бројање ако се утврди да број гласачких листића премашује број гласача који су гласали на бирачком мјесту за више од 2%.“

Иза става (6) додаје се нови став (7) који гласи:

„(7) Централна изборна комисија БиХ по службеној дужности може наложити поновно бројање чак и ако није поднесен захтјев за поновно пребројавање из става (1) овог члана независно од услова из ставова (2), (3), (4), (5) и (6) овог члана.“

Члан 69.

У члану 5.32, ставу (1), иза ријечи: „поједином нивоу власти,“ додају се ријечи: „у правилу“.

На крају истог става додаје се нова реченица, која гласи: „Изузетно, из разлога прописаних прописима из става (3) овог члана, потврђивање резултата може се одгодити и до 15 дана.“

Иза става (1) додаје се нови став (2), који гласи:

„(2) Одлука Централне изборне комисије БиХ о потврђивању изборних резултата је коначна, обавезујућа и против ње није могуће изјавити жалбу.“

Досадашњи став (2) постаје став (3), и гласи:

„(3) Централна изборна комисија БиХ доноси прописе о потврђивању изборних резултата.“

Члан 70.

У Поглављу 6 (ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА), у члану 6.2, став (1) мијења се и гласи:

„(1) Бирач и политички субјект чије је право установљено овим законом повријеђено, може изборној комисији уложити приговор најкасније у року од 72 часа од учињене повреде, осим ако овим Законом није другачије одређено.“

У истом члану, ставу (2), иза ријечи: „Изборне комисије“, ријеч: „могу“, замјењује се ријечју „ће“.

Члан 71.

У члану 6.3, ставу (1), иза ријечи: „Централна изборна

комисија БиХ“ додају се ријечи: „или путем електронске апликације“.

Члан 72.

У члану 6.4, ставу (1), иза ријечи: „осим у случају повреде из“, додају се сљедеће ријечи и зарез: члана 7.2а,“.

Члан 73.

У члану 6.5, на почетку реченице, ријечи: „Општинска изборна комисија може наредити“, замјењују се ријечима: „Централна изборна комисија БиХ и општинска изборна комисија могу наредити“, а иза ријечи: „приговор из члана 6.4“, додају се ријечи: „и члана 6.6“.

Члан 74.

У члану 6.6, ставу (1), иза ријечи: „учињене од политичког субјекта и повреде из“, додају се сљедеће ријечи и зарез: „члана 7.2а,“.

У ставу (2), ријечи: „у року од 48 часова“, замјењују се ријечима: „у року од 72 часа“.

Иза става (3) додаје се нови став (4), који гласи:

„(4) Изузетно, у посебно сложеним случајевима када је за утврђивање чињеница и околности од значаја за рјешавање ствари потребно саслушати странке и свједоке, те стећи увид и прочитати већи број материјалних доказа, Централна изборна комисија БиХ ће провести поступак у року од три, а не дуже од пет дана након истека рока из члана 6.3 став (2) овог закона.“

Досадашњи ставови (4) и (5) постају ставови (5) и (6).

Иза досадашњег става (5) који постаје став (6) додају се нови ставови (7) и (8) који гласе:

„(7) Централна изборна комисија БиХ благовремено јавно објављује информације у вези с поднесеним приговорима и

жалбама, као и информације о донесеним одлукама, те води посебан регистар поднесених приговора, жалби и донесених одлука.

(8) Начин вођења регистра биће прописан подзаконским актом Централне изборне комисије БиХ.“

Члан 75.

У члану 6.9, ставу (1), бришу се зарез и ријечи: „којом је одлучено о примјени овог закона“, те се на крају текста ставља тачка.

Иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

„(4) Суд БиХ благовремено и јавно објављује информације у вези с одлукама и образложењима одлука из става (3) овог члана.“

Члан 76.

Иза члана 6.9, у називу Поглавља 7, ријечи: „ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ“, замјењује се ријечима: „ИЗБОРНОМ ПЕРИОДУ“.

Члан 7.1 мијења се и гласи:

„Члан 7.1

У периоду преурањене изборне кампање забрањено је вођење изборне кампање у електронским, онлајн и штампаним медијима и путем друштвених мрежа или било који облик јавног оглашавања кампање. Ова забрана не односи се на организовање законитих званичних скупова органа и догађаја политичких субјеката у сврхе које нису кампања.“

Члан 77.

Иза члана 7.1 закона додају се нови чланови 7.1а, 7.1б и 7.1.ц, који гласе:

„Члан 7.а

Кандидати политичких партија, коалиција, листе независних кандидата, као и независни кандидати и други учесници у изборном процесу, имају потпуну слободу да током изборне кампање врше изборне активности на територији цијеле Босне и Херцеговине. Надлежни органи осигураје слободу кретања кандидата, присталица и бирача током цијelog изборног процеса.

Члан 7.16

(1) Политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независни кандидати имају право:

- а. водити изборну кампању у мирном окружењу;
- б. организовати и одржавати јавне скупове на којима могу слободно износити своје ставове како би стекли подршку бирача; и
- ц. штампати и дијелити плакате, постере и друге материјале у вези са изборном кампањом.

(2) За јавни скуп из тачке б) претходног става није потребно одобрење надлежног органа, с тим што је организатор дужан двадесет и четири (24) часа прије одржавања таквог скупа о томе обавијестити орган надлежан за одржавање јавног реда и мира.

(3) Ако су два или више организатора најавили надлежном органу одржавање јавног скупа на истом мјесту и у исто вријеме, право на одржавање јавног скупа на том мјесту и у затражено вријеме имаће организатор који је први писмено обавијестио надлежни орган о одржавању јавног скупа о чему ће подносиоце обавијестити надлежни орган, у року не дужем од 12 часова од поднесеног обавјештења о одржавању јавног скупа.

Члан 7.1ц

Политички субјекти у периоду изборне кампање обавезни су обезбиједити равномјерну промоцију кандидата оба пола у медијским наступима, у јавним скуповима и другим облицима

изборне кампање с циљем да се обезбиједи једнакост кандидата оба пола.“

Члан 78.

У члану 7.2 иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

„(4) Политички субјект дужан је у року од 15 дана од дана избора осигурати уклањање свих огласа, плаката, постера и другог сличног материјала с простора одређеног за кампању, а који су кориштени у сврху изборне кампање тог политичког субјекта.“

Члан 79.

У члану 7.2а, став (2) мијења се и гласи:

„(2) Злоупотребу јавних средстава у смислу става (1) овог члана између осталог подразумијева:

а) кориштење позиције руководиоца органа или установе за јавну промоцију кандидата и/или политичког субјекта којем припада, кроз јавну промоцију органа или установе;

б) укључивање државних службеника који су подређени кандидату у обављању послова у радном времену с циљем промоције кандидата или политичких субјеката;

ц) кориштење просторија јавних установа, органа или јавних предузећа за обављање предизборних активности ако кориштење истих просторија није загарантовано другим кандидатима и политичким субјектима под истим условима;

д) кориштење средстава комуникације, информационих услуга, канцеларијске опреме јавних установа, органа и јавних предузећа за изборну кампању

е) кориштење средстава превоза у власништву државних, ентитетских, градских, кантоналних или општинских органа и организација без накнаде или ро сниженим накнадама за

активности кампање. Ова одредба не односи се на превоз особа под посебном заштитом у складу са законом, који се обавља као дио сигурносних мјера које се примјењују на високе званичнике који подлијежу службеној заштити коју пружају надлежни органи приликом обављања службене дужности или поступања ро службеној дужности;

ф) промоција политичких субјеката или кандидата на јавним догађајима или манифестацијама које финансирају јавне институције или јавна подuzeћа;

г) прикупљање потписа или вођење изборне кампање коју проводе лица која обављају изборну дужност или су државни службеници, током службених активности или догађаја које организује јавна институција, јавни орган или јавно предузеће; и

х) кориштење јавних средстава и ресурса у сврху директне или индиректне куповине подршке бирача током изборне кампање, што укључује између осталог и пружање једнократне новчане или неновчане помоћи грађанима или категоријама грађана, осим ако је пружање те помоћи планирано у оквиру редовних буџетских субвенција.“

Члан 80.

У члану 7.3, ставу (1), иза тачке 7) додаје се нова тачка 8), која гласи:

„8) злоупотријебити дијете у политичке сврхе.“

У члану 7.3, иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) Одредбе ставова (1) и (2) примјењиваће се сходно на период преурањене изборне кампање.“

Члан 81.

У члану 7.4, иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) Забрањују се све активности које ометају или опструишу изборни процес током периода утврђеног у ставу (1) овог члана.“

Члан 82.

У Поглављу 14 (ПОНОВЉЕНИ, ОДГОЂЕНИ И ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОРИ), члану 14.1, испред првог става додаје се ознака става (1), а ријечи: „најкасније 14 дана од дана правоснажности одлуке Централне изборне комисије БиХ о поништењу избора“ бришу се.

У истом члану додаје се нови став (2), који гласи:

„(2) Централна изборна комисија БиХ расписује поновљене изборе, у правилу, у року од 15 дана од дана правоснажности одлуке Централне изборне комисије о поништењу избора.“

Члан 83.

У члану 14.2, ставу (4), на крају реченице, иза ријечи: „на редовним изборима“, брише се интерпункцијски знак тачка, додају се зарез и ријечи: „осим ако овим законом није другачије прописано.“

Члан 84.

Члан 15.1 мијења се и гласи:

„Члан 15.1

Средства за финансирање трошкова изборне кампање политичка партија и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима осигурујају из извора прописаних Законом о финансирању политичких странка и на начин прописан овим законом.“

Члан 85.

У досадашњем члану 15.1, који постаје члан 15.1а, у ставу (1), иза ријечи: „за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима“, додају се ријечи: „ће имати један рачун за

финансирање изборне кампање и“.

У истом члану, ставу (1), тачка 1), мијења се и гласи:

„1) све готовинске трансакције и расположиву готовину;“.

У истом члану, ставу (1), тачки 2), иза ријечи: „све приходе и расходе, засноване на чланарини“, додају се ријечи: „прилозима физичких и правних лица“.

У истом члану, ставу (1), у тачки 3), иза ријечи: “које је примило такву уплату”, ријечи: „која премашује износ од стотину (100) конвертибилних марака“ и интерпункциски знак зарез, бришу се.

У истом члану, ставу (1), у тачки 4), иза ријечи: „у јавним“, додају се ријечи“и онлајн“.

Члан 86.

Иза члана 15.1а додају се нови чланови 15.1б, 15.1ц, 15.1д и 15.1е који гласе:

“Члан 15.16

(1) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су отворити посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање, у складу с чланом 4.4, став (1) овог закона.

(2) Рачун за финансирање изборне кампање отвара лице или орган којег овласти политичка партија односно независни кандидат.

(3) Посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање политичка партија и независни кандидат дужни су отворити најкасније с даном подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, а најраније га могу отворити три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру.

(4) Средства која политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на

свим нивоима намјеравају утрошити за изборну кампању морају бити унапријед уплаћена на посебан рачун за финансирање изборне кампање.

(5) На посебан рачун за финансирање изборне кампање не смију се примати друге уплате, осим оних намијењених за финансирање изборне кампање, нити се средства с тог рачуна смију користити за било коју другу сврху, осим подмирења трошкова изборне кампање.

(6) Ако након уплате свих трансакција, у складу с овим законом, на посебном рачуну за финансирање изборне кампање политичке партије преостану неутрошена средства, она се уплаћују на трансакцијски рачун централе политичке партије.

(7) Ако средства на посебном рачуну за финансирање изборне кампање нису довољна за измирење трошкова, политичка партија је обавезна да неизмирено обавезе по основу трошкова изборне кампање плати с рачуна централе политичке партије.

(8) Ако након завршетка свих трансакција, у складу с овим законом, на посебном рачуну за финансирање изборне кампање независног кандидата преостану неутрошена средства, она се враћају свим изворима или донаторима. Поврат преосталих средстава је сразмјеран износима уплате или датих донација.

Члан 15.1ц

(1) Када двије или више политичких партија наступају у оквиру коалиције, за трошкове кампање могу користити посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање једне од политичких партија, чланица коалиције, што се уређује међусобним споразумом политичких партија који се доставља и депонује у Централној изборној комисији БиХ. Средства која је поједина политичка партија обавезна уплатити на посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање у складу са закљученим међусобним споразумом не сматрају се донацијом ни приходом политичке партије која је отворила посебан рачун за финансирање изборне кампање.

(2) Политичка партија може другој политичкој партији дати позајмицу за финансирање изборне кампање на основу међусобног споразума, уплатом на посебан рачун за финансирање изборне кампање. Позајмица коју је политичка партија на основу међусобног споразума дала другој политичкој партији те поврат позајмице на централни рачун политичке партије која је дала позајмицу не сматра се донацијом.

(3) Споразум о позајмици с јасно дефинисаним роком поврата позајмице обавезно се доставља Централној изборној комисији БиХ.

Члан 15.1д

(1) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднijети извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање за период од његовог отварања до дана подношења пријаве за овјеру за изборе.

(2) Пријава за учешће на изборима политичке партије и независног кандidata неће бити овјерена ако политичка партија и независни кандидат не поднесе извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање за период од његовог отварања до дана подношења пријаве за овјеру за изборе.

(3) Три дана прије дана одржавања избора, уносом у електронску апликацију подноси се извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање изборне кампање. Извјештај ће садржавати све изворе новчаних и неновчаних донација, датум и износ такве уплате; извјештај о свим трошковима (расходима) изборне кампање, као и рачунима добављача и извршилаца услуга, с ажурираним подацима до дана подношења извјештаја.

(4) У року од 30 дана од дана објављивања изборних резултата у „Службеном гласнику БиХ“, уносом у електронску апликацију

подноси се финансијски извјештај о трансакцијама са посебног рачуна за финансирање изборне кампање. Извјештај ће садржавати све изворе финансирања изборне кампање, трошкове (расходе) изборне кампање за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана подношења извјештаја, као и износ и врсту неизмирених дугова за трошкове изборне кампање и вријеме потребно за њихово плаћање.

(5) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима обавјештавају Централну изборну комисију о затварању посебног рачуна.“

Члан 87.

Члан 15.3 мијења се и гласи:

„Члан 15.3

(1) Политичка партија именује овлашћено лице или бити лично одговоран за подношење извјештаја и вођење књига.

(2) Независни кандидат може именовати овлашћено лице или бити лично одговоран за подношење извјештаја и вођење књига као и за комуникацију с Централном изборном комисијом БиХ.

(3) Лице именовано у складу са ставовима (1) и (2) овог члана, овлашћено за вођење пословних књига, подношење извјештаја у складу са овим законом и Законом о финансирању политичких партија, те за комуникацију с Централном изборном комисијом БиХ, обавезно је континуирано се едуковати у складу с планом и програмом едукације и обуке који доноси Централна изборна комисија БиХ.

(4) Политичка партија и независни кандидат обавезни су доставити податке о лицу именованом у складу с одредбама става (1) овог члана заједно с контакт подацима, најкасније у року од 15 дана од дана његовог именовања или 15 дана од дана промјене овлашћеног лица у складу с одредбом овог члана.

(5) Овлашћено лице потписује све извјештаје и одговорно је за вођење евиденције у вези са извјештајима. На захтјев Централне изборне комисије БиХ, овлашћено лице дужно је да достави извјештаје на увид.“

Члан 88.

Члан 15.4 мијења се и гласи:

„Члан 15.4

Лице именовано у складу с чланом 15.3 овог закона непосредно је одговорно за подношење извјештаја и за садржај извјештаја Централној изборној комисији БиХ.“

Члан 89.

У члану 15.6, додаје се став (2), који гласи:

„(2) Све државне, ентитетске, кантоналне и институције јединица локалне самоуправе, као и институције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине обавезне су сарађивати с Централном изборном комисијом БиХ и обавезне су, на писани захтјев Централне изборне комисије БиХ, обезбиједити све потребне податке, информације и документе релевантне за ефикасну провјеру тачности података садржаних у извјештајима о донацијама за изборну кампању, материјалним прилозима и расходима, укључујући и податке о приходима појединачних донатора у складу с одредбама овог поглавља. Иста обавеза важи за све јавне и пословне банке које су отвориле банковне рачуне у име политичког субјекта, било за финансирање политичког субјекта или посебан рачун за потребе финансирања изборне кампање, као и за сва правна и физичка лица која су дала донације политичком субјекту.“

У члану 15.6, досадашњи ставови (2) и (3) постају ставови (3) и (4).

Члан 90.

Уводни дио члана 15.7., става (1), мијења се и гласи:

„Кандидати изабрани на свим нивоима власти дужни су у року од тридесет (30) дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, на начин који утврди Централна изборна комисија БиХ, поднијети Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о свом укупном имовинском стању која садржи:“

У истом члану, став(1), у тачки 1., ријечи „из члана 15.1“ замјењују се ријечима „из члана 15.1а.“

Члан 91.

У члану 15.8., досадашњи став (1) брише се.

Досадашњи ставови (2) и (3) постају ставови (1) и (2).

Нови став (1) мијења се и гласи:

„(1) Кандидати изабрани у органе на свим нивоима власти дужни су Централној изборној комисији БиХ предати изјаву о имовинском стању, у року од 30 дана од дана престанка мандата на који су изабрани, као и у случају престанка мандата у ситуацијама описаним у члану 1.10, ставу (1), осим тачке 3 овог закона, у року од 30 дана од дана престанка мандата.“

Члан 92.

Наслов Поглавља 16 мијења се и гласи: МЕДИЈИ У ИЗБОРНОМ ПЕРИОДУ.

Члан 93.

У члану 16.1. испред првог става додаје се ознака става (1).

У истом члану иза става (1) додаје се нови став (2), који гласи:

„(2) Онлајн медији који се опредијеле за извјештавање о изборној кампањи дужни су осигурати јавне и транспарентне информације о свом власништву и придржавати се принципа како

су прописани у члану 16.2 став (1) овог закона.“

Члан 94.

Члан 16.2 мијења се и гласи:

„Члан 16.2

- (1) Електронски медији који прате изборну кампању дужни су придржавати се принципа уравнотежености, једнаког приступа, поштења и непристрасности.
- (2) Ако електронски медији не поступе у складу са ставом (1) овог члана, може се поднијети пријава Регулаторној агенцији за комуникације на даљње поступање.“

Члан 95.

У члану 16.3, ставу (3), иза ријечи: „у оквиру информативних програма електронских медија“, ријечи: „без навођења њихове кандидатуре“, замјењу се ријечима: „без директног или индиректног навођења њихове кандидатуре“.

Иза става (3) додаје се нови став (4), који гласи:

„(4) У случају кршења одредби овог члана, политички субјект или свако друго заинтересовано лице може поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине на надлежно поступање.“

Члан 96.

У члану 16.4 иза ријечи „уравнотежености“ додају се ријечи: „једнаког приступа,“.

У истом члану, иза ријечи: „попут округлих столова“, додаје се интерпункцијски знак зарез (,) и сљедеће ријечи: „других дебатних емисија“.

Члан 97.

У члану 16.5, ставу (2), ријечи: „изборне кампање“, замјењују се ријечима: „изборног периода“.

Члан 98.

У члану 16.11, ставу (1), иза ријечи: „бирачких мјеста“, додају се ријечи: „када почиње период предизборне шутње“.

Члан 99.

У члану 16.12, додају се нови ставови (6) и (7) који гласе:

„(6) Плаћено политичко оглашавање мора као такво бити недвосмислено дефинисано и не смије се емитовати у периоду од најмање 15 минута прије, за вријеме или након емитовања вијести.

(7) Цијена и услови емитовања нарученог политичког оглашавања биће јединствени за све политичке субјекте који учествују на изборима.“

Члан 100.

У члану 16.13. испред првог става додаје се ознака става (1), а ријечи: „има право да одбије емитовати“, замјењују се ријечима: „може одбити да еmitује“.

У истом члану, у ставу (1), тачка ц) мијења се и гласи:

„ц) оглашавање укључује било какав вид дискриминације или предрасуда на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла, као и сваки други садржај који има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање његових права и слобода на равноправном основу;“

Иза тачке ц) додају се нове тачке д), е) и ф), које гласе:

„д) се оглашавањем понижава, застрашује или подстиче на мржњу, насиље или дискриминацију против лица или групе на основу

понасања, пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла или на основу било које друге околности која има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање његових права и слобода на равноправном основу;

е) оглашавање укључује учешће дјеце; и

ф) је оглашавање у супротности с било којим прописом Регулаторне агенције за комуникације БиХ.“

У истом члану иза става (1) додају се нови ставови (2), (3), (4) и (5), који гласе:

„(2) Ако електронски медији сматрају да садржај плаћеног политичког оглашавања потпада под став (1) тачке ц), д), е) и ф) овог члана, може поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације БиХ, која је дужна донијети обавезујуће мишљење у вези с поднесеном пријавом по хитном поступку.

(3) Ако електронски медији одбију да емитују плаћено политичко оглашавање, наводећи разлоге из става (1) тачке ц), д), е) и ф) овог члана, супротно обавезујућем мишљењу Регулаторне агенције за комуникације БиХ, политички субјект чији оглас је одбијен има право поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације БиХ, која је дужна донијети одлуку у вези с поднесеном пријавом.

(4) У случају да електронски медији емитују плаћено политичко оглашавање супротно одредбама става (1) овог члана, свако заинтересовано лице има право поднијети пријаву Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине.

(5) Одлуку из ставова (3) и (4) овог члана Регулаторна агенција за комуникације БиХ доноси по хитном поступку и доставља је на знање Централној изборној комисији БиХ.“

Члан 101.

У члану 16.14, ставу (1), ријечи: „у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора“, замјењују се ријечима: „у периоду изборне кампање“.

У истом члану, ставу (2), ријечи: „у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора“, замјењују се ријечима: „у периоду изборне кампање“.

У истом члану, ставу (3), реченица: „Забрањено је вођење изборне кампање путем електронских и принтаних медија која је стереотипног и увредљивог садржаја у односу на мушкарце и/или жене или која подстиче стереотипно и увредљиво понашање на основу пола или понижавајући однос према припадницима различитих полова“, брише се.

У ставу (5), ријечи: „у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора“ замјењују се ријечима: „у периоду изборне кампање“.

Члан 102.

Иза члана 16.14 додају се нови чланови 16.14а и 16.14б, који гласе:

“Члан 16.14а

Одредбе члана 16.14, став (3), сходно се примјењују на приватне електронске медије, онлајн медије, друштвене мреже или било који други облик јавног оглашавања.

Члан 16.14б

Политички субјекти могу у току изборне кампање водити кампању и путем интернета, у складу с одредбама овог закона.“

Члан 103.

Члан 16.16 мијења се и гласи:

„Члан 16.16

(1) У случају кршења одредби из овог поглавља од стране електронских медија надлежна је Регулаторна агенција за комуникације БиХ.

(2) У случају кршења одредби из овог поглавља од стране политичких субјеката надлежна је Централна изборна комисија БиХ.“

Члан 104.

Члан 16.17 мијења се и гласи:

„Члан 16.17

Политички субјекти своје примједбе на садржај у штампаним и онлајн медијима у вези с праћењем изборне кампање упућују Вијећу за штампу и онлајн медије у Босни и Херцеговини.“

Члан 105.

Иза члана 16.17 додају се нови чланови 16.17а и 16.17б, који гласе:

“Члан 16.17а

(1) Политичким субјектима је забрањено да путем медија износе лажне информације које би могле угрозити интегритет изборног процеса и дезинформисати бираче.

(2) У случају повреде одредби из става (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ је овлашћена да проведе поступак.

Члан 16.17б

У току изборне кампање политички субјекти ће уложити максималне напоре да својим кандидаткињама и кандидатима на изборима осигурају једнаку заступљеност за презентацију њиховог политичког програма и програма њихових политичких субјеката како путем јавних тако и путем приватних електронских медија.“

Члан 106.

У Поглављу 17 (ИЗБОРНИ ПОСМАТРАЧИ), у члану 17.1, иза става (2), додају се нови ставови (3) и (4), који гласе:

„(3) Посматрачу се мора омогућити право на ефективно вршење посматрања, што подразумијева јасан увид у све изборне активности из става (2) овог члана, а посебно у фазу бројања гласачких листића.

(4) Уколико посматрач за вријеме посматрања утврди неправилности у вези с процесом који је посматрао, може тражити појашњење од овлашћене особе, а уколико је нездовољан образложењем, о томе ће унијети примједбу у записник.“

Члан 107.

У члану 17.2 став (1) мијења се и гласи:

„(1) Посматрачи ни на који начин неће ометати изборне активности и поштоваће тајност гласања, а идентитет гласача ће моћи открити искључиво уколико је то потребно у сврху вршења њихових дужности из става (4) члана 17.1. Само један представник акредитованих субјеката може бити присутан на јавном састанку изборне комисије, у центру за бирачки список, бирачком мјесту или другим релевантним мјестима, како је утврдила Централна изборна комисија БиХ.“

Иза става (2) додаје се нови став (3), који гласи:

„(3) Посматрање бројања гласова у центру за бројање организоваће се на начин да за сваким столом на коме се врши бројање сви акредитовани субјекти могу имати по једног посматрача све вријеме бројања као и посматрања свих осталих изборних активности у центру за бројање.“

Досадашњи став (3) постаје став (4).

Члан 108.

У члану 17.8 ријеч „приговор“ замјењује се ријечју „жалбу“, а ријечи: „која ће га“ замјењују се ријечима: „која ће жалбу“.

Члан 109.

У члану 17.9, ставу (1), иза ријечи: „у писаној форми“, додају се ријечи: „или електронски“.

Члан 110.

У Поглављу 18 (БРЧКО ДИСТРИКТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ) члан 18.3 брише се.

Члан 111.

У Поглављу 19А (КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ) члан 19.8 мијења се и гласи:

“(1) Новчаном казном у износу од 600 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице запослено или ангажовано у изборној администрацији ако:

1. у супротности с чланом 2.1 учествује у доношењу одлуке која може довести у сумњу његову способност да дјелује непристрасно или на други начин прекрши заклетву из члана 2.1, става (3);
2. у супротности с чланом 2.13 ставом (1) тачком 2) не одреди бирачка мјеста на подручју општине за гласање на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини;
3. у супротности с чланом 2.13 ставом (1) тачком 5) не осигура изборни материјал за гласање на свим нивоима избора у Босни и Херцеговини;
4. не обавијести бираче о свим информацијама неопходним за провођење избора у складу с упутствима Централне изборне комисије БиХ, како је прописано чланом 2.13 ставом (1) тачком 6);
5. неправилно изброји гласачке листиће на бирачким мјестима и у центрима за бројање или неправилно обједини утврђене изборне резултате с бирачких мјеста или не унесе или неправилно унесе изборне резултате у релевантну

- софтверску апликацију, у супротности с чланом 2.13 став (1) тачка 9);
6. именује предсједника и чланове бирачких одбора и њихове замјенике, у супротности с чланом 2.19;
  7. прекрши забрану злоупотребе права на учешће у раду бирачког одбора лажним представљањем из члана 2.19 став (14);
  8. не ажурира податке у складу с промјеном броја бирача и прописима Централне изборне комисије БиХ, како је прописано чланом 3.8 ставом (3) тачком б);
  9. не осигура увид у извод из Централног бирачког списка на територији своје општине, како је прописано чланом 3.8 ставом (3) тачком ц);
  10. не осигура податке за Централни бирачки списак који су утврђени прописима Централне изборне комисије БиХ, како је прописано чланом 3.8 ставом (3) тачком д);
  11. не води евиденцију захтјева и приговора и не чува попратну документацију, како је прописано чланом 3.8 ставом (4);
  12. одреди бирачка мјеста супротно члану 5.1 ставу (2), укључујући и функционисање техничке опреме;
  13. не осигура видео надзор у складу с чланом 5.2.а, ставом (1);
  14. не закључа и не обезбиједи изборни материјал за гласање, укључујући потребне изборне технологије, како је прописано чланом 5.3 ставом (3);
  15. не достави на бирачко мјесто релевантне изборне технологије, како је прописано чланом 5.3а ставом (1) или не закључа изборне технологије, како је прописано чланом 5.3а ставом (2);
  16. неоправдано није присутан током цијelog процеса гласања и бројања гласова у складу с чланом 5.5 или је неоправдано одсутан током заједничког ручног преbroјавања бирача, гласачких листића, коверти с непотврђеним гласачким листићима и гласова, у супротности с чланом 5.23. ставом (5);
  17. не одреди дужности члановима бирачког одбора или их не

- евидентира на начин прописан чланом 5.6 ставом (2);
18. не удаљи лице које ремети јавни ред на бирачком мјесту, како је прописано чланом 5.6 ставом (3);
  19. дозволи доношење на бирачко мјесто политичких обиљежја и симбola, у супротности с чланом 5.6 ставом (5);
  20. не води записник о раду бирачког одбора континуирано, детаљно и читко, у прописаном обрасцу и са подацима прописаним чланом 5.7 ставом (1);
  21. не истакне на видном мјесту списак чланова бирачког одбора с називима политичких субјеката који су их предложили у складу с чланом 5.8 ставом (1) тачком 5);
  22. не објасни бирачу начин гласања и не осигура тајност гласања прописану чланом 5.11, ставом (1);
  23. не утврди идентитет бирача у складу с чланом 5.13, ставом (1) или не установи да ли потпис бирача на изводу из Централног бирачког списка одговара потпису на идентификационом документу на основу којег је утврђен идентитет бирача у складу с чланом 5.13, ставом (2) и (3);
  24. изда гласачки листић супротно прописима који регулишу издавање гласачких листића из члана 5.13;
  25. помогне лицу при гласању на начин који није у складу с чланом 5.19;
  26. не евидентира податак или не попуни образац у складу с чланом 5.25; или
  27. не осигура да подаци обједињених збирних резултата гласања за општину буду у складу с чланом 5.27 овог закона.

(2) За прекршаје из става (1) тачке 1., 7., 14. до 27. овог члана казниће се чланови бирачког одбора новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 10.000,00 КМ.

(3) За прекршаје из става (1) тачке 1., 7., 14 до 27. овог члана, политички субјект испред којег је именован члан бирачког одбора казниће се новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 10.000,00 КМ.“

Члан 112.

Члан 19.9 мијења се и гласи:

“Члан 19.9

(1) Новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 30.000,00 КМ казниће се политички субјект за прекршај ако он или његов кандидат:

1. не поднесе оставку на положај или не поступи у складу са законом којим се уређује његов статус, у супротности с чланом 1.8 ставом (4);
2. у року од десет дана не достави измене података у складу с чланом 4.22;
3. у супротности с чланом 7.1, у периоду преурањене изборне кампање, изврши радњу која се сматра вођењем изборне кампање;
4. уклони, прекрије, оштети или измијени штампани оглас, плакат, постер или други материјал који се, у складу са законом, користи у сврху изборне кампање политичких партија, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата, а у супротности с чланом 7.2 ставом (2);
5. постави оглас, плакат, постер, односно напише своје име или слоган који је у вези са изборном кампањом, у или на згради у којој је смјештен орган власти на било којем нивоу, јавно предузеће, јавна установа или мјесна заједница, те на вјерском објекту, на јавном путу или јавној површини, осим на мјесту предвиђеном за плакатирање и оглашавање [члан 7.2 став (3)];
6. у року од 15 дана од дана избора не уклони сваки оглас, плакат, постер и други сличан материјал кориштен у сврху изборне кампање, а како је прописано чланом 7.2 ставом (4);
7. злоупотреби јавни ресурс за властиту или промоцију политичког субјекта чији је члан, у супротности с чланом 7.2а ставом (2);

8. понесе и покаже оружје на политичком скупу, бирачком мјесту или њиховој околини, као и за вријеме окупљања у вези с активношћу политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независних кандидата у изборном процесу, у супротности с чланом 7.3 став (1) тачка 1);
9. омете скуп друге политичке партије, коалиције или независног кандидата, или подстакне другог на такву активност, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 2);
10. спријечи новинара да обави свој посао у складу с правилима професије и изборним правилима, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 3);
11. обећа новчану награду или другу материјалну корист с циљем добивања подршке бирача или запријети присталици друге политичке партије, коалиције, листе независних кандидата и независних кандидата, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 4);
12. подстакне на гласање лице које нема право гласа, у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 5);
13. подстакне лице да гласа више пута на истим изборима или да гласа у име другог лица у супротности с чланом 7.3 ставом (1) тачком 6), уколико то не представља кривично дјело;
14. користи се говором који би некога могао навести или подстаћи на насиље или ширење мржње, или објави или употреби слику, симбол, аудио или видео запис, СМС-поруку, интернетску поруку или други материјал који може тако дјеловати [члан 7.3 став (1) тачка 7)] уколико то не представља кривично дјело;
15. злоупотреби дијете за политичке сврхе у супротности с чланом 7.3, ставом (1), тачком 8) уколико то не представља кривично дјело;
16. лажно се представи у име политичке партије, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата или фiktivno представи политички субјект којем је додијељено мјесто у бирачком одбору како би погодовао другом политичком субјекту којем мјесто у бирачком одбору није

- додијељено, у супротности с чланом 7.3 ставом (2);
- 17. одржи скуп с циљем изборне кампање, у супротности с чланом 7.4 ставом (1) тачком 1);
  - 18. изложи на бирачком мјесту или у његовој околини било какав материјал с циљем утицаја на бираче, у супротности с чланом 7.4 ставом (л) тачком 2);
  - 19. користи домаћа и међународна средства комуникације с циљем утицаја на бираче, у супротности с чланом 7.4 ставом (1) тачком 3);
  - 20. користи мегафон или други разгласни уређај с циљем утицаја на бираче, у супротности с чланом 7.4 ставом (1) тачком 4);
  - 21. проведе другу активност којом се омета или опструише изборни процес [члан 7.4 став (3)];
  - 22. прекорачи највећи дозвољени износ средстава за финансирање изборне кампање из члана 15.10;
  - 23. води изборну кампању у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање [члан 16.14 став (3)];
  - 24. путем медија шири нетачне информације које могу угрожавати интегритет изборног процеса и погрешно информисати бираче, у супротности с чланом 16.17а овог закона.

(2) За прекршај из става (1) овог члана које почини присталица политичког субјекта казниће се тај политички субјект.

(3) За прекршај из става (1) тачке 2. овог члана казниће се и одговорно лице политичке партије, коалиције и листе независних кандидата новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 15.000,00 КМ.

(4) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и кандидат политичког субјекта новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ.

(5) За прекршај из става (1) тачке 8., 12. и 13. овог члана казниће се и лица запослена или ангажована у изборној

администрацији новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 3.000,00 КМ.

(6) За прекршај из овог члана, осим новчаних казни, Централна изборна комисија БиХ може изрећи и друге санкције предвиђене у члану 6.7 овог закона.“

Члан 113.

У Поглављу 20 (ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ), иза члана 20.16а додају се нови чланови 20.16б, 20.16ц, 20.16д и 20.16.е, који гласе:

„Члан 20.16б

Постојећи чланови Централне изборне комисије БиХ неће бити у обавези поднијети оставке или бити разријешени због неиспуњавања услова из члана 2.5 став (6) ако ти услови нису постојали у вријеме њиховог именовања. То се неће односити на услове прописане у члану 2.5. став (6), тачке 6) и 7) овог закона.

(Види: ИСПРАВКА ОДЛУКЕ ВИСОКОГ ПРЕДСТАВНИКА КОЈОМ СЕ ДОНОСИ ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ (бр. 17/24))

Члан 20.16ц

(1) Централна изборна комисија БиХ ће у периоду између 15 дана од дана ступања на снагу овог Закона о измјенама и допунама Изборног закона до 45 дана прије дана одржавања Локалних избора 2024. године уложити највеће напоре како би испунила своје обавезе везане за избор, именовање, евиденцију, едукацију, цертификацију и оцјењивање предсједникâ и замјеника предсједникâ бирачких одбора у складу са законом.

(2) Централна изборна комисија БиХ ће у року од 15 дана од ступања на снагу овог закона донијети прописе којима ће утврдити критерије и поступак именовања предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора у складу са ставом (1)

овог члана.

(3) По истеку рока из става (1) овог члана, уколико неко од мјеста предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора остане непопуњено, именовања на та мјеста ће се у изузетном случају обавити у складу с поступком предвиђеним чланом 2.19. ставовима (5) до (16) овог закона.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће донијети привремене прописе који се примјењују искључиво на Локалне изборе 2024. године, којима ће се утврдити критеријуми и поступак за именовање предсједникâ и замјеникâ предсједникâ бирачких одбора у складу са ставом (3) овог члана.

Члан 20.16д

(1) Даном ступања на снагу ових измена и допуна Изборног закона Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија БиХ ће у складу са релевантним одредбама овог закона дефинисати дјелокруг примјене пилот пројекта за увођење специфичних изборних технологија и утврдити локације на којима ће се ови пилот пројекти реализовати на територији Босне и Херцеговине.

(2) Централна изборна комисија БиХ надлежна је за реализацију пилот пројекта из става (1) овог члана, укључујући дистрибуцију, инсталацију, безbjедност и кориштење специфичних изборних технологија и друге одговарајуће опреме потребне за реализацију пилот пројекта, као и за све друге додатне активности у циљу осигурања безbjедности, интегритета и функционалности одобраних изборних технологија у провођењу пилот пројекта.

(3) У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, Централна изборна комисија ће донијети детаљније прописе у вези с провођењем одредби ставова (1) и (2) овог члана. То ће подразумијевати и утврђивање одговорности надлежних органа задужених за провођење избора и других надлежних органа у Босни и Херцеговини.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине подносити периодичне извјештаје о процедурима и предузетим мјерама на имплементацији пилот пројекта.

Члан 20.16e

(1) Изузев у погледу одредби које су потребне ради провођења пилот пројекта за увођење специфичних изборних технологија, примјена одредби овог закона које се односе на увођење специфичних изборних технологија ће почети ро испуњавању техничких услова за њихову примјену.

(2) Стицање техничких услова из става (1) овог члана обухвата израду студије изводљивости, набавку потребне опреме и провођење пилот-процеса, као и све друге додатне активности с циљем обезбеђења интегритета и функционалности одабраних изборних технологија у изборном процесу.

(3) Уз консултације с ИДДЕА-ом и Агенцијом за заштиту личних података БиХ, Централна изборна комисија БиХ посебним правним актом утврђује стицање техничких услова.

(4) Централна изборна комисија БиХ ће Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине редовно достављати свеобухватне извјештаје о својим активностима на увођењу специфичних изборних технологија.“

Члан 114.

(1) Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника, или првог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, који год од тих дана наступи раније.

(2) Изузетно од одредби става (1) овог члана, чланови 76. до 81., чланови 84. до 105. и чланови 111. и 112. овог закона ће ступити на снагу 19. априла 2024. године, под условом да

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине не усвоји измене и допуне Изборног закона БиХ које се односе на питања из овог става прије тог датума.